

BRĪVĀ LATVIJA

ISSN 0934-6759

2012. gada 16. jūnijs – 22. jūnijs

APVIENOTĀ **LONDONAS AVĪZE** UN

LATVIJA
LATVIAN NEWSPAPER

Nr. 24 (1250)

Lasiet tīmeklī!
www.brivalatvija.lv

14. JŪNIJS - KOMŪNISTISKĀ TERRORA UPURU PIEMIŅAS DIENA

Andrejs Eglītis

*Neprot mana Dieva dūja
Ātrāk tā par ātru skriet,
Manā zemē, zemītē –
Vēl man tālu iet,
Meklēt tādas debesis,
Sadzīt tālas, tādas pēdas –
Kur no noskumušām bērnu sejām
Dieva dūjas nodūc tautas bēdas.*

Sveicam Igaunijas apbalvojumu saņēmējus!

Saistībā ar Igaunijas Republikas prezidenta vizīti Latvijas Republikā Igaunijas prezidents Tomass Hendriks Ilvess ir piešķīris šādus valsts apbalvojumus:

Māras zemes krusta ķēde

Andris Bērziņš - Latvijas Republikas prezidents

Māras zemes krusta I šķira

Dace Seisuma - Latvijas Republikas prezidenta dzīvesbiedre
Solvita Āboltiņa - Parlamenta priekšsēde

Valdis Dombrovskis - Ministru prezidents

Māras zemes krusta II šķira

Artis Pabriks - aizsardzības ministrs

Andris Vilks - finanču ministrs
Gundars Daudze - Valsts prezidenta kancelejas vadītājs

Sandra Kalniete - ārlietu ministre 2002.-2004. g., Latvijas-Igaunijas sadarbības veicinātāja

Māras zemes krusta III šķira

Ojārs Ēriks Kalniņš - Saeimas Ārlietu komisijas priekšsēdis

Andris Razāns - Ārlietu ministrijas valsts sekretārs – politiskais direktors, ziņojuma par Latvijas

un Igaunijas attiecību attīstību nākotnē atbildīgais ziņotājs

Mārcis Auziņš - Latvijas Universitātes rektors, Latvijas-Igaunijas zinātnes un izglītības attiecību veicinātājs

Andrejs Žagars - Latvijas Nacionālās operas direktors, Latvijas-Igaunijas kultūras attiecību veicinātājs

Rets Plēsums - Ārlietu ministrijas valsts protokola vadītājs

Zane Ventere - Ārlietu ministrijas valsts protokola prezidenta nodaļas vadītāja

Līga Krapāne - prezidenta preses padomniece

Māras zemes krusta IV šķira

Guntis Gailītis - Rīgas piemiņkļu aģentūras direktors

Anders Paalzow - Stokholmas Ekonomikas augstskolas Rīgā rektors

Valts Ernštreits - valodnieks, Latvijas-Igaunijas kultūras sakaru veicinātājs

Veiko Spolītis - Latvijas-Igaunijas attiecību veicinātājs

Maima Grīnberga - tulkotāja, igauņu literatūras popularizētāja

Ilgvars Misāns - vēsturnieks, Latvijas Universitātes profesors
Gidons Krēmers - vijolnieks, Latvijas-Igaunijas kultūras sakaru veicinātājs

Māras zemes krusta V šķira

Rūta Karma - tulkotāja, igauņu literatūras popularizētāja

Jānis Oga - izdevējs, igauņu literatūras popularizētājs

Ērika Krautmane - Latvijas Universitātes docētāja, igauņu valodas un kultūras popularizētāja

Andris Vanags - Latvijas-Igaunijas ekonomiskās sadarbības veicinātājs

Pauls Raudseps - žurnālists, Latvijas-Igaunijas attiecību veicinātājs

Aiva Plauča - Rīgas Igaņu skolas direktores vietniece izglītības jomā

Baltās zvaigznes ordena V šķira

Toomas Kalda - Latvijas-Igaunijas biedrības priekšsēdis, igauņskuma uzturētājs Latvijā

Ērgļa krusta I šķira

Raimonds Graube - Nacionālo bruņoto spēku komandieris, ģenerālmajors, Latvijas-Igaunijas bruņoto spēku sadarbības attīstītājs

Latvijas Nacionālā bibliotēka tagad arī digitāli

Latvijas Nacionālajā bibliotēkā (LNB) beidzies trīs gadu darbs digitālizācijas un digitālās bibliotēkas pakalpojumu izveidē. Turpmāk ikvienam digitālās bibliotēkas lietotājam būs pieejams grāmatu portāls, periodikas portāls, digitālā bibliotēka bērniem, tīmekļa vietņu arhīvs un vēsturisko karšu portāls.

Grāmatu portālā „gramatas.lnb.lv” ir pieejamas aptuveni 7000 digitālizētas grāmatas kopš 19. gadsimta līdz pat mūsdienām, Latvijā un ārpus Latvijas teritorijas izdotas grāmatas par Latviju vai grāmatas, ko sarakstījuši latviešu autori. Portālā ir iespēja grāmatas gan pārlūkot un lasīt, gan vajadzīgo materiālu meklēt grāmatu pilnos tekstos.

Savukārt vietnē „www.periodika.lv” atrodami vairāk nekā 1000 dažādu nosaukumu laikraksti un žurnāli 2,8 miljonu lapu kopskaitā gan no Latvijas, gan trimdā izdotās periodikas. Šeit sakopota periodika no 18. gadsimta vidus līdz mūsdienām, ieskaitot noņemto perioda izdevumus.

Bērniem ir izveidots īpašs interaktīvs portāls „Lasāmkoks” (www.lasamkoks.lv), kas ir pielāgots četrām dažādām vecuma

grupām - pirmsskolas vecuma bērniem, jaunāko klašu bērniem, pusaudžiem un arī pieaugušajiem par bērnu literatūru. Vietnē būs atrodama informācija par bērnu literatūru, kā arī lasāmas un šķirstāmas digitālizētās bērnu grāmatas. Vietne veidota interaktīva, lai bērni varētu paust savas domas un viedokļus.

Vēsturisko karšu portālā „kartes.lnb.lv” pieejamas kartes no 18. gadsimta līdz pat mūsdienām. Kā vecākā karte te ir atrodama 1588. gada Livonijas karte. LNB ir veikusi vēsturisko karšu iesiešanu ģeogrāfiskajās koordinātās, līdz ar to iespējams kartes klāt citu virs citas un salīdzināt, kā laika gaitā ir mainījušās pilsetu teritorijas vai arī mainījies, piemēram, upes tecējums, salīdzināt Livonijas teritoriju ar tagadējo Latvijas teritoriju.

Jaunizveidotajā tīmekļa vietņu arhīvā „webarchivs.lnb.lv” ir sakopots ap 3000 rasmotu tīmekļa vietņu par Latviju un latviešiem, kas ir arhivētas jau kopš 1998. gada, kā arī izveidotas piecas speciālās kolekcijas. Nereti gadās, ka, beidzoties vēlēšanām, pazūd kandidējošo partiju mājaslapas ar visām to programmām un solījumiem, taču to visu tagad

varēs retrospektīvi atrast „www.archiva.lv”.

Pēdējos gados strādāts arī ar LNB elektroniskā kopkataloga un nacionālās analitikas datubāzi „Analitika”, kas, papildināta vēl ar 600 000 jaunu ierakstu, ļauj elektroniski atrast informāciju arī par rakstiem periodikā no 1951. gada līdz 1980. gadam. Šī rakstu datubāze ir iecienīts pakalpojums, piemēram, žurnālistu vidē, jo sniedz iespēju atrast visus kāda autora rakstus un informāciju par izdevumiem, kuŗos tie publicēti. Nākotnē analitikas datubāzi plānots sasaistīt ar periodikas portālu, papildus piedāvājot lasīt atrasto rakstu pilnos tekstus.

Digitālās bibliotēkas e-pakalpojumi ir tapuši, īstenojot Eiropas Reģionālās attīstības fonda finansētos projektus „Digitālās bibliotēkas izveide – 2. kārtā” un „Digitālās bibliotēkas pakalpojumu attīstība”. Visi digitālizētie materiāli 4,3 miljonu lapu apmērā tiks nodoti arī Eiropas digitālajai bibliotēkai *Europeana*.

Jaunie e-pakalpojumi ir pieejami tīmeklī, un atbilstīgi Latvijas autortiesību likuma regulējumam no mājām ir iespējams lasīt to daļu, kas nav aizsargāta ar

autortiesībām. Savukārt no jebkuŗas bibliotēkas Latvijā ir iespējams piekļūt visam digitālās bibliotēkas saturam. Šajā sakarā Latvijas Nacionālā bibliotēka aicina pieteikties autorus vai to mantiniekus, lai vienotos par atļauju digitālizēt trimdas izdevumus – gan periodiku, gan grāmatas, kā arī vienoties par autortiesībām un veidu, kā piekļūt darbiem tīmeklī. Liels paldies laikrakstu *Laiks*, *Londonas Avīze*, *Brīvā Latvija*, žurnāla *Jaunā Gaita*, *Mazputniņš* un citiem tiesību īpašniekiem, organizācijām – Amerikas latviešu apvienība, Latviešu nacionālā padome Lielbritānijā, Daugavas Vanagu centrālā valde, autoriem Inesei Auziņai-Smitai, kā arī visiem pārējiem, ar kuŗiem esam jau vienojušies par atļauju digitālizēt un ievietot darbus periodikas un grāmatu portālos, ļaujot tiem publisku piekļuvi tīmeklī no jebkuŗas vietas pasaulē. LNB mājaslapā (www.lnb.lv) tiks publicēts to grāmatu autoru darbu un periodikas izdevumu saraksts, par kuŗu digitālizāciju un piekļuvi nepieciešama viņu atļauja.

Liels paldies visiem tiem, ar kuŗu atbalstu trimdas izdevumu digitālizācija ir kļuvusi iespēja-

ma! Pirmie digitālizācijas rezultāti jau ir pieejami un skatāmi periodikas un grāmatu portālos. Digitālizācijas darbiem ziedojumus esam saņēmuši no korporācijas *Fraternitas Lataviensis*, Amerikas latviešu apvienības, Zigurda Miezīša fonda, Veltas Tomas fonda un LATS. Izmantojot šo organizāciju ziedojumus, jau ir digitālizēts vairāk nekā pusmiljons trimdas periodikas un grāmatu lapu.

Latvijas Nacionālā bibliotēka saka sirsnīgu paldies ikvienam, kas ir palīdzējis līdz šim, atsaucies un iesaistījies, kā arī visiem tiem, kuŗi ir atvērti jaunai sadarbībai turpmāk!

Kontaktinformācija saziņai:

Karīna Bandere,

LNB Digitālās bibliotēkas projektu vadītāja

Latvijas Nacionālā bibliotēka

Tālrunis: 67439943

E-pasts: karina.bandere@lnb.lv

„KAMOLIŅŠ” CEĻO

Maijs deju kopai „Kamoliņš” ir bijis bagāts ar jaukiem, patīkamiem ceļojumiem un koncertiem, viesojoties Īrijā un Francijā.

Bijām uzaicināti 6. maijā ciemos pie mūsu draugiem – Latviešu biedrības Īrijā jauktā koŗa „eLVē” (diriģente Inguna Grietiņa), viņi svinēja savu piecu gadu jubileju. Koncerts izvērtās par īstiem latviešu dziedāšanas svētkiem piecu stundu garumā. Skaisti rotātajā kultūras centra zālē Dublinā pulcējās koŗa atbalstītāji, draugi, viesi un arī oficiālas personas. Sarīkojumu atklāja Latvijas vēstnieks Īrijā Pēteris Kārlis Elferts, tika dziedātas Latvijas un Īrijas himnas. Koncerta pirmajā daļā uzstājās paši jubilāri – koŗis „eLVē”, kas dziedāja dziesmas no visu piecu gadu pastāvēšanas repertuāra. Viņiem pievienojās arī bērnu vokālā grupa „Mazais letiņš” un ģitaristu studijas dalībnieki. Katra koŗa dziedātā dziesma bija kā vesels priekšnesums.

Koŗa priekšnesumiem sekoja apsveikumu daļa – tika nesti sveicieni no dažādām organizācijām un draugiem. Visvairāk palicis atmiņā organizācijas *New Communities Partnership* pārstāve *Reginald Okoflex Inya* apsveikuma runā teiktais: „Tas aizrauj, esmu bijis daudz mazākumtautību sarīkojumos, bet neko tādu nekad nebiju redzējis.”

Viņš apbrīvoja pašdarbības koŗa augsto māksliniecisko līmeni un pateicās par tā ieguldījumu vietējā Īrijas sabiedrībā.

Otrā koncerta daļā ar apsveikumiem nāca vieskopas – Londonas latviešu koŗis, Briseles latviešu koŗis, Zvanu koŗis no Latvijas un mēs – deju kopa „Kamoliņš” un folkloras kopa „Dūdalnieki”.

Koncerta nobeigumā uz skatuves bijām visi dalībnieki un tika dziedātas visiem mīļas un svētas dziesmas – M. Brauna „Saule. Pērkonis. Daugava”, R. Paula „Manai Dzimtenei”, A. Kiviča „Latvijai”, latv. t. dz. „Pūt, vējiņi”, kas skanēja, publikai stāvēt kājās. Kad sākās oficiālā fotografēšanās, vīri skatuves aizmugurē uzsāka „Gaismas pili”, un tad jau dziesma skanēja ne tikai uz skatuves, bet arī zālē, – sajūta tieši kā Lielajos Dziesmu svētkos.

Beigās visi baudījām bagātīgu svētku galdū un, protams, atkal bija dziesmas un danči līdz vēlai naktij.

Otrs „Kamoliņa” ceļa mērķis veda **uz Franciju, uz saulaino Normandiju**, *Mensil Aubert* ciematā, kur kopā ar deju grupu no Francijas uzstājāmies vietējos svētkos. Ceļojums izvērtās jaukā, piedzīvojumiem bagātā ekskursijā mums visiem. Braucām ar autobusu līdz Portsmutas ostai, tālāk ar katamarānu pāri Lamanša šaurumam uz Šerburgu un tā līdz mūsu ceļamērķim netālu

no *Coutances* pilsētiņas, kur vietējā mērija mums bija noirējusi lauku viesnīcu ar visām ērtībām – netrūka pat peldbaseina, bija golfa laukums, galda tenisa galdi. Vispirms viesojāmies mūsu drauga Naidžela mājās, kur pēc tāla ceļa un pirms vakara atpūtas tikām „atspirdzināti” un iepazīstināti ar uzstāšanās vietu.

Svētdienu izmantojām, lai baudītu izsmalcināto franču virtuvi ar austerēm, gliemežiem, krevetēm, Normandijas sidru un kalvadosu, vēlāk devāmies ekskursijā uz Normandijas lepnumu – slaveno Sanmišelu. Šis arhitektūras piemineklis tiešām ir iespaidīgs – to var redzēt jau vairāk nekā no 10 km attāluma, un atliek vienīgi brīnīties, kā pirms simtiem gadu to varēja uzbūvēt uz klints tālu no jūras krasta. Iespaidīgas bija arī katedrāles mazajā *Coutances* pilsētiņā, kuŗas varējām apbrīnot tikai no ārpusē, jo tur ieradāmies vēl svētdienas vakarā.

Pirmdienā – kultūras diena. Ciematā plīvoja Latvijas un Francijas karogi. Mūs uzņēma kā augstus, gaidītus viesus. Bija uzaicināts ierasties arī Latvijas vēstniecības Francijā pārstāvis. Ciematā ir apmēram 140 iedzīvotāju, bet uz mūsu koncertu bija ieradušies pāri par 600. Šajā sarīkojumā tika vākti līdzekļi veco ļaužu ekskursijai un bērnu un vecāku sporta svētkiem. Sarīko-

juma organizatori bija ļoti gandarīti, jo tika savākta pietiekami liela naudas summa. Vietējiem ļoti patika mūsu uzstāšanās, daudzi brīnījās, kā tik ātri vispār var padejot, apbrīvoja mūsu tautastērpus. Ciemata mērs bija tik ļoti sajūsmināts, ka visu pēcpusdienu nenovilkta viņam dāvāto T-kreklu ar „Kamoliņa” emblēmu. Pēc oficiālās daļas turpinājās franču-latviešu sadziedāšanās un sadejošanās. Mūsu akordeoniste Džūlija un franču Pjērs vienojās kopīgu dziesmu pavadījuma spēlēšanā, kam pievienojās „Kamoliņš”, aicinot vietējos dejojot kopīgi ar mums latviešu dejojot. Vietējie par to izrādīja lielu sajūsmu un atzinās, ka nekad neesot redzējuši tādu tautu, kas dejo, dzied, dzeļ, dejo, dzied,

dzeļ un atkal dejo un dzied, un vēl nevar beigt. Stāstījām par mūsu Dziesmu un Deju svētkiem, un atkal – apbrīna un cieņas izpausmes. Varam priecāties un lepoties par mūsu mazās tautiņas kultūru, ko apbrīno tādas lielas, kultūras un vēstures tradīcijām bagātas tautas pārstāvji kā franči.

Vakarā, kad jau otru reizi tikām garšīgi paēdināti un cienāti ar slaveno Normandijas sidru, ciemata mērs mums veltīja paša dziedātu dziesmu un tikām aicināti atgriezties nākamajā gadā, un ciematnieki solīja sagādāt mums uzstāšanos vairākos svētkos. Ceram, ka šī draudzība turpināsies un kļūs vēl ciešāka.

Anda Krolle no „Kamoliņa”

„Straumēnu” jauktam korim 25!

Lietainā, vējainā svētdienas - 3. Jūnija pēcpusdienā „Straumēnu” jauktā koŗa (SJK) dziedātāji un diriģenti pulcējās „Straumēnos”, lai nosvinētu koŗa 25 darbības gadus. Prieks bija par to, ka neabvēlīgie laika apstākļi nebija nobaidījuši klausītājus, kas ieradās kuplā skaitā.

Koncerts bija trijās daļās: pirmā daļā skanēja koŗa dziesmu pārles - Kalniņa *Imanta*, Dārziņa *Senatne*, Vitola *Upe un cilvēka dzīve* un Kalniņa *Jūras spožums*. Koncerta otrā daļā bija Paula Dambja darbi, četri no tiem veltīti „Straumēnu” jauktam korim. Divi no veltījuma darbiem piedzīvoja pirmatskaņojumu - *Kā to Vent' ziedināt?* un *Aizbrauc...* Pēdējais skaņdarbs ir sevišķi nozīmīgs SJK, ar Gunara Janovska vārdiem, jo rakstnieks ilgus gadus dziedāja „Straumēnu” jauktā korī. Pēc piecpadsmit minūšu pārtraukuma, kamēr dāmas uzģērba tautastērpus un kungi mainīja svārkus, sākās trešā programmas daļa ar tautasdziesmām vai tautasdziesmu apdarēm, iekļaujot četras no nākamā gada XXV Vispārējo Dziesmu svētku repertuāra. Izskanot pēdējai dziesmai un noklausoties publikas aplausus, Ziedonis Āboliņš pieteica dziesmu, kuŗu koŗis dziedājis pirms 25 gadiem, - *Teklas Ilsteres Tēvu zeme runā* ar tiem pašiem solīstiem kā toreiz - Viliju Liepu un Valdi Auera. Šī dziesma guva sevišķi sirsnīgus aplausus.

Pēc koncerta vairāk nekā 100 cilvēku sēdās pie klātiem galdiem, lai baudītu mielastu. Koŗa priekšnieks Valdis Auers nola-

Diriģents Ziedonis Āboliņš

sīja apsveikumus. Starp tiem bija Mārtiņa Rītiņa sūtītāis, kas pienāca ar speciālu kurjēru, pret parakstu, stingri nolīmēts un ar trijām pavadzīmēm. Tas sūtītājam bija izmaksājis Ls17.57! Ilona Birzgale pasniedza dāvanu no „Straumēnu” baznīcas kopas.

Inta Āboliņa sniedza rožu ziedu tiem korīstiem kuŗi korī dziedājuši visus 25 gadus: Inārai Āboliņai, Ziedonim Āboliņam, Valdim Aueram, Albertam Balodim, Tamārai *Kelk*, Vilijai Liepai, Raimondam Liepam, Gunāram Līcietim, *Dulcie Ozoliņai*, Anitai Sīlei. Nebija aizmirsti arī tie, kuŗi dziedājuši pirmajā koncertā 1987. gadā un šoreiz kuplīnāja

klausītāju saimi: Dzidra Cīrule (ļoti veiksmīga koŗa otrā priekšniece), Erna Balode, Daila Līciete, Aira *Smith*. Inta pieminēja draudzīgo gaisotni, kas valda korī, nešķirojot gadus, un raksturoja koŗa saimi kā vienu lielu ģimeni, kuŗā ikkatrs ir sevišķs un nepieciešams ģimenes loceklis. Viņa pateicās lojālajai klausītāju saimei, Ligitai un Jurim Krieviem par mielasta sagatavošanu, Anitai Sīlei par ziediem, Dailai Līcietei par nepaguršanu kafijas pasniegšanā mēģinājumos (protams, ar jumtiņu!), koŗa krusttēvam Ādolfam Sīlim, DV „Straumēnu” nodaļai un DV organizācijai. Arī korīstiem - skanīgiem soprāniem,

attapīgiem altiem, teiksmainiem tenoriem un brašiem basiem, nobeidzot ar lūgumu klātesošiem pacelt glāzes par „Straumēnu” jaukto korī. Īpašu apsveikumu bija atsūtījusi koŗa pirmā priekšniece Biruta Heistere, šoreiz no Latvijas, viņas uzdoto veica Valdis Auers, pasniedzot rožu ziedu katram korīstam. Pārsteigumu sagādāja mīļas meitenes no Latvijas - Ieviņa Rumpē un Mārite Moora. Meitenes 1989. gadā ieradās „Straumēnos” ar Jāzepa Mediņa mūzikas skolu un sadraudzības vakarā sēdēja pretī Liepu pārim. Izveidojās cieša draudzība - ne tikvien ar Liepām, bet arī ar visu SJK korī - meitenes ir

dziedājušas „Straumēnu” jauktā korī gan Latvijā, gan arī šeit un šī vakara svinībās apsveica kori ar veselu grozu Latvijas saldu un gardumu, kas spirdzinās korīstus rudenī, atsākot mēģinājumus. Bija arī citi sirsnīgi apsveikumi, starp tiem Ziedonim Āboliņam par 50 gadu darbību ar koŗiem, ko pasniedza Vilija Liepa.

Vakars jau nevarētu paiet bez dziedāšanas, tautasdziesmas sekoja cita citai, bet beidza ar tradicionālo *Gaismas pili*.

Lai „Straumēnu” jauktam korim vēl daudz, daudz dziesmotu gadiņu!

Koriste

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Lietuvas prezidente Rīgā

12. jūnijā Rīgā oficiālā vizītē ieradās Lietuvas prezidente Daļa Grībauskaite. Viešņa tikās ar mūsu valsts augstākajām amatpersonām, nolika ziedus pie Brīvības pieminekļa, apmeklēja Okupācijas muzeju. Vizītes programmā bija iekļauts arī Inčukalna gāzes krātuves apmeklējums.

Daļa Grībauskaite

Intervijā *Latvijas Avīzei* Daļa Grībauskaite atzina, ka visus šos neatkarības 23 gadus Lietuvas un Latvijas attiecības bijušas ļoti labas. Lietuviešu attieksme pret latviešiem esot kā pret brāļiem un māsām. Mūsu intereses ir līdzīgas, īpaši kad cenšamies kaut ko panākt starptautiskās institūcijās, NATO, Eiropas Savienībā.

Pēc laikraksta *Latvijas Vēstnesis* sniegtās informācijas, Lietuvas prezidentei Daļai Grībauskaitei piešķirts pirmās šķiras Atzinības krusts.

Igaunijas prezidenta „ciemakukulis”

Latvijā trīs dienu vizītē uzturējās Igaunijas prezidents Tomass Hendriks Ilvess ar dzīvesbiedri un uzņēmēju delegāciju. Plaši izplatīta ir tradīcija, ka, dodoties ciemos, cilvēki līdzī ņem ciemakukuli. Mūsu politisko apskatnieku ieskatā „ciemakukulis” bijis arī Ilvesam. Viens no viņa vizītes mērķiem bija panākt lielāku Latvijas atbalstu igauņiem izdevīgam *Rail Baltica* dzelzceļa projektam. Zīmīgi, ka Igaunijas prezidents Latvijā ieradās nevis ar lidmašīnu vai automobili, bet gan ar vilcienu. Latvijā *Rail Baltica* projektam nav vienprātīga atbalsta.

Viesojoties Latvijā, Ilvess uzsvēra eiro pozitīvo ietekmi savā valstī. Visiem Igaunijā esot drošāka apziņa, jo viņiem ir eiro. Ilvess aktīvi atbalstījis Latvijas centienus iekļauties vienotās valūtas zonā.

Tomass Hendriks Ilvess apmeklēja līvu kultūras centru *Kuolka*, Kolkas ragu, līvu tautas namu Mazirbē, Slīteres bāku.

Igaunijas prezidenta dzīvesbiedre Evelina viesojās lina apstrādes darbnīcā *Studio Natural*. Viņa uzņēmumam uzdāvināja grāmatu par Igaunijas tekstilmākslu un audumiem.

Jaunais Latvijas vēstnieks ASV

Latvijas Avīzē par nākamo Latvijas vēstnieku ASV minēts pašreizējais Ārlietu ministrijas politiskais direktors **Andris Razāns**. Paziņas viņu raksturo kā atsaucīgu un strādīgu kollēgu, politikas vērotāju viņu uzskata par profesionāli un vēstnieka amatam atbilstīgu.

Saeimas Ārlietu komisijas vadītāja Ojāra Ērika Kalniņa ieskatā A. Razāns pieder pie tiem cilvēkiem, uz kuriem var paļauties, jo viņš ir ļoti zinīgs. Vēstniekam rudenī vajadzētu iepazīties ar jaunajiem ASV kongresmeņiem un tiem skaidrot reālo situāciju Latvijā. Pēc O. Ē. Kalniņa domām, aiz dažiem var stāvēt lobisti, turklāt kongresmeņi var vēl nebūt iedziļinājušies jautājumos un teorētiski var sacelt troksni, piemēram, runājot par valodas jautājumiem Latvijā. Latvijas un ASV politikā nākamajos gados dominēs Ziemeļu apgādes tikla jautājums, kā arī NATO lietas un divpusējās ekonomiskās attiecības. Latvijas vēstniekam ASV būs jāvēro, kādu politiku ASV veidos ar Krieviju. Svarīgs darbs, kas Latvijas vēstniekam būs jā dara ASV, – jāuztur saikne ar vietējo latviešu kopienu, dodoties uz no-

kartes tur nokļuvušas pirmās no bijušās PSRS telpas.

Grib pārbūvēt Uzvaras laukumu

Māris Ruks, Roberts Krastiņš un Emīls Gailis tīmekļa portālā *manabals.lv* sākuši vākt parakstus Uzvaras laukuma pārbūvei. Viņu ieskatā Uzvaras laukums jāatjauno atbilstīgi tā sākotnējai idejai un būtībai – kā kultūras, atpūtas un sporta komplekss, kur tiktu godināta Latvijas valsts uzvara pār Bermonta kaŗaspēku. Ideju par vietu, kur svinēt uzvaru pār Bermontu, 1936. gadā izteica Kārlis Ulmanis.

Viens no iniciatīvas autoriem rakstnieks Māris Ruks, kuŗa pētījums par Uzvaras laukuma vēsturi sakopots un izdots grāmatā „Spridzinātāji”, saka: “Padomju okupācijas armiju slavinošam kompleksam nav vietas neatka-

Latvijas prezidents Andris Bērziņš un Igaunijas prezidents Tomass Hendriks Ilvess tikšanās laikā Rīgas pilī

zīmīgākajiem latviešu centriem ASV – Čikāgu, Klīvlāndi un Ņujorku. Latvieši ASV var palīdzēt un lobēt Latvijas intereses, turklāt viņiem ir arī biznesa kontakti.

„Jāņa sētas” jubileja ar Lielo Latvijas atlantu

Ceļu pie lietotājiem sācis līdz šim apjomīgākais un precīzākais karšu krājums, kāds jebkad izdots par Latvijas teritoriju. Tas ir Karšu izdevniecības „Jāņa sēta” „Lielais Latvijas atlants”. Atlanta gandrīz 400 lappusēs ir vairāk nekā 100 000 vietvārdu un 55 000 mājvārdu, 4500 upju un 5400 ezeru nosaukumu, norādes uz kultūrvēsturiskiem objektiem. Ar šo unikālo izdevumu izdevniecība svin 20 gadu pastāvēšanas jubileju. 1992. gads izdevniecībai ir atskaites punkts, kad tā patstāvīgi izgatavoja pirmās Baltijas valstu kartes. Tas radīja sensāciju Rietumos, jo izrādījās, ka

rīgās Latvijas galvaspilsētā. Tas rada maldīgu priekšstatu gan šeit dzīvojošajiem, gan ārzemniekiem. Uzvaras laukums galvaspilsētā sākotnēji tā tika nodēvēts un neatkarīgās Latvijas laikā iekārtots par godu Latvijas armijas nozīmīgajai uzvarai pār Bermonta kaŗaspēku. Tas ir Latvijas valsts uzvaras laukums, nevis PSRS armijas uzvaras laukums.”

EP ģenerālsekretāra bažas

Eiropas Padomes (EP) ģenerālsekretārs Turbjērns Jaglāns vizītes laikā Latvijā žurnālistiem puda bažas par Latvijas Saeimas deputātu plašo imunitāti un nepilsoņu stāvokli. Jaglāns pēc tikšanās ar ārlietu ministru Edgaru Rinkēviču uzsvēra, ka pats ilgu laiku ir bijis parlamentārietis un zina, ka Latvijā deputātu imunitāte ir “liela problēma”. “Jo jebkuŗā demokrātiskā valstī parlamentam ir jābūt neatkarīgam,

SPILGTS CITĀTS

Pēc žurnāla *Rīgas Laiks* intervijas ar Igaunijas prezidentu Tomasu Hendriku Ilvesu

Kāpēc grieķiem nevajadzētu teikt – pie velna...

Mēs, Ziemeļeiropas lauki, turomies pie uzskata, ka tad, ja cilvēks par kaut ko vienojies, viņam jāpilda saistības, ko pats uzņēmis. Mūsu kultūrā nepildīt vienošanos ir ļoti slikti. Citās kultūrās tā nav. Ja tas nepieciešams, mēs sakožam zobus

un darām, kas jā dara. Ja grieķi to nedarīs, viņi būs defoltā, jo nespēs samaksāt rēķinus. Mēs pieņemam, ka viņi to saprot, tāpēc ticam, ka viņi savas saistības pildīs un samazinās savus izdevumus, bet, ja viņi teiks, pie velna, mēs to negribam, tad sekas būs tādas, ka naudu viņi nesaņems. Ja viņiem nebūs naudas, ar ko nomaksāt rēķinus, viņi būs defoltā un viņiem eirozona būs jāatstāj.

nevis tādām, kas slēpjas aiz šīm imunitātēm,” sacīja EP ģenerālsekretārs. Savukārt Rinkēvičs žurnālistiem atgādināja, ka Saeimā Satversmes grozījumi, kas paredzēja samazināt deputātu imunitāti, jau reiz ir izskatīti, taču nav guvuši pietiekamu atbalstu. Pie šā jautājuma būs jāatgriežas.

Jaglāns puda Eiropas Padomes bažas par minoritāšu un jo īpaši nepilsoņu stāvokli Latvijā. Intervijā aģentūrai LETA Turbjērns Jaglāns sacīja, ka Latvijas nepilsoņu bērniem automātiski jāklūst par pilsoņiem. “Mēs prasām, lai īpaši bērni nepilsoņi iegūtu pilnu pilsonību,” uzsvēra Jaglāns.

Lai arī Eiropas Padome vēl aizvien saglabā pozīciju, ka nepilsoņiem būtu jānodrošina tiesības piedalīties pašvaldību vēlēšanās, Jaglāns pēc tikšanās ar Latvijas amatpersonām vizītes laikā atzina, ka saskata šajā jautājumā dilemmu. “Tiekoties ar Latvijas amatpersonām, man arī teica, ka tas var kaitēt naturalizācijas procesam, kuŗam ir mērķis, lai šie cilvēki kļūtu par pilntiesīgiem Latvijas sabiedrības pilsoņiem, nevis daļējiem pilsoņiem, kādi viņi var kļūt, apmierinot savu vēlmi piedalīties pašvaldību vēlēšanās. Es to redzu kā dilemmu,” sacīja Eiropas Padomes ģenerālsekretārs.

Rinkēvičs savukārt norādīja, ka Latvijā ir pietiekami labi organizēts naturalizācijas process, prasības nav briesmīgas un viņš nedomā, ka naturalizāciju vajadzētu atvieglot vai arī nepilsoņiem piešķirt tiesības vēlēties pašvaldības, lai tādējādi uzlabotu viņu stāvokli.

Atkal referendums...

Kustība “Par vienlīdzīgām tiesībām” aicinājusi iedzīvotājus parakstīties, lai tiktu ierosināta tautas nobalsošana par Latvijas pilsonības piešķiršanu visiem nepilsoņiem. Referenduma rīkošanai par pilsonības piešķiršanu nepilsoņiem parakstījušies 5300 cilvēku, aģentūru LETA informēja kustības “Par vienlīdzīgām tiesībām” koordinators Andrejs Tolmačevs. Maijā cilvēku aktivitāte bija ļoti augsta, un mēneša laikā izdevies savākt gandrīz 3000 parakstus. Tolmačevs puda cerību, ka arī jūnijā par šo iniciatīvu parakstīsies tikpat daudz cilvēku, taču, sākoties siltākām laikam, iedzīvotāju aktivitāte varētu samazināties. Tomēr viņš ir pārliecināts, ka nepieciešamos 10 000 parakstus izdosies savākt.

Ušakova atbilde Tolmačevam...

Latvijai vēl viens referendums nav vajadzīgs, jautājums par pilsonības piešķiršanu nepilsoņiem

jārisina parlamentārā līmenī, tādu uzskatu pauž partijas *Saskaņas centrs* līderis Nils Ušakovs, īsi atbildot uz LNT raidījuma *900 sekundes* uzdotu jautājumu, vai SC atbalsta parakstu vākšanu par pilsonības piešķiršanu nepilsoņiem. Referenduma rīkošanai par pilsonības piešķiršanu nepilsoņiem savākti 4200 cilvēku paraksti.

Vai jāriko referendums par iestāšanos eirozonā?

Finanču ministrijas ieskatā Latvijā nav jāriko referendums par pievienošanos eirozonā, jo, iestājoties ES, desmit jaunās dalībvalstis kopš 2004. gada 1. maija piedalās Ekonomikas un monētārā savienībā (EMS) kā dalībvalstis. Taču tās vēl nav eirozonas pilntiesīgas dalībnieces, kamēr nav izpildījušas līgumā par ES noteiktos kritērijus jeb Māstrichtas kritērijus. To nosaka izņēmuma statuss, kas definēts Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 122. pantā. Patlaban valdība par mērķi izvirzījusi eiro ieviešanu 2014.gadā.

Latvija 2003.gada referendumā par iestāšanos Eiropas Savienībā (ES) nobalsoja arī par pievienošanās eirozonai, un vienīgais jautājums ir par to, kad tas notiks. Šādu viedokli aģentūrai LETA puda Saeimas Juridiskā biroja vadītājs Gunārs Kusiņš. “Iestājoties mēs neuzņēmāmies saistības eiro ieviest 2010., 2012. vai 2013. gadā, un nav noteikts nedz konkrēts iestāšanās termiņš, nedz arī nepieciešamība izpildīt ar eiro ieviešanu saistītos kritērijus.”

ASV palīdzība Latvijai

Pēdējo 16 gadu laikā – no 1995. līdz 2011. gadam ASV militārajām vajadzībām Latvijai piešķirusi 86,7 miljonus ASV dolāru (ap 45 miljoni latu), liecina pieejamā informācija Aizsardzības ministrijas sagatavotajā publiskajā pārskatā par 2011. gadu.

Pagājušajā gadā turpinājusies sadarbība ar ASV militārā finansējuma programmas līdzekļu ietvaros. 2010.- 2011.gadā ASV ir ieviešus papildu finansējuma programmu, kuŗas līdzekļi tiek piešķirti materiāltechnisko līdzekļu iegādei starptautiskās operācijas rajonā – Afganistānā. Divu gadu laikā piešķirtā summa ir 10 miljoni ASV dolāru (ap 5,5 milj. latu). Aizvadītajā gadā programmas īstenošanas gaitā noslēgti līgumi par nakts redzamības ierīču, radaru detaļu, simulatoru, ūdenslīdzēju ekipējuma, kaujas simulācijas un informācijas tehnoloģiju datorprogrammu, radiostaciju piegādi un apmācību nodrošināšanu.

Ziņas sakopojis **P. Karlsons**

LAIKU UN VIETU MIJĀS

Tautiskums un rietumnieciskums

VĒROJUMI UN PĀRDOMAS

Kas galu galā ir Eirovizija? Daudzi teiks: tas ir lēts, pliekans, bezgaurmīgs "kičs". Daudziem šī dziesmu (un deju) pasniegšanas maniere tomēr patiks - kā tīra izklaide, priecīgs labai omai, reizēm aizrāvīgi ritmi, un vārdi - lielākoties gaužām primitīvā angļu mēlē - neizsaka it neko.

Bet - skaties un brīnies - šigada Eirovizijā, kas notika gleznainā Baku liča ielokā pie Kaspijas jūras, pilnīgi negaidīti godpilno otro vietu ieguva etnogrāfiskais ansamblis *Buranovskije babuški* (Buranovas vecmāmiņas). Šis dūšīgās sieviņas Eirovizijā oficiāli pārstāvēja Krievijas Federāciju. Bet viņas nav krievietes, viņas

dziedāja *udmurtu* valodā un pārstāvēja savu novadu - Udmurtiju, kas pieder pie *somugru* zemju saimes. Viņu tērpi nebija šūti šim vienam vakaram, bet glabājas pūra lādēs un pāriet no paaudzes uz paaudzi. Šo mundro omīšu mazajā sādziņā lietošanas kārtībā bija tikai viens televīzors - ciema klubiņā, kur drūzmējas sādžinieku pulciņš.

Tā bija *tautiskuma* uzvara pār pliekano popkultūru. Vārbūt esmu subjektīvs, bet es šo "parādību" dēvēju nevis par folkloru, bet par tautiskumu - savu seno tradīciju kopšanu, kas skaitliski nelielām tautām ir izdzīvošanas ķīla.

Var jau, var šai sakarā runāt par nacionālismu, bet tikai pozitīvā nozīmē.

Šis ansamblis - *udmurtu* valodā

Brangurtys' pesyanayos - ir aicināts piedalīties somugru festivālā *Ybitsa*, kas 23. un 24. jūnijā notiks Komi autonomajā republikā, kur Staļina lēģeros - piemēram, *Pečorlagā* - gāja bojā ne mazums baltiešu.

Festivālā piedalīsies visu somugru valstu un novadu pārstāvji. Festivāla direktore Anna Manoka teica: "Vecmāmiņu uzvara ir liels somugru izrāviens Eiropā."

23. un 24. jūnijs - tie taču ir Jāņi, Ligo svētki, daudzu ziemeļtautu suminātie vasaras saulgrieži!

Un vai tad Latvijā jau sen nav kaut kas "savējais" - ansamblis *Suitu sievas*, kas apliecina jauku Kurzemes vietējo tradīciju šķautni?

Pērn 2. novembrī, kad Rīgas Latviešu biedrības namā notika

manas grāmatas *Publicistika* atvēršana, manu necilo personu ar melodisku daudzinajumu un garšīgiem sklandraušiem iepriecināja cita suitu sievu kopa - Kuldiņas novada Gudenieku pagasta ansamblis, kas bija koncertējis Portugālē un Zviedrijā.

Vai nav jauki? Bet ir tādi, piedodiet, superletīni, kuņģi šim tautiskumam kā negatīvu pretpolu liek preti kaut kādu kosmopolitismu, ko es gan nosauktu par *rietumnieciskumu*, t. i., piederību pie Eiropas civilizācijas, *Ap-gaismības* ideāliem.

Lūk, ļoti interesants sarīkojums, kas notika 6. jūnijā: **Jesajas Berlina diena Rīgā**. Notika diskusija "Sarūkošais iedzīvotāju skaits Baltijas valstīs: krīze un risinājumi". Runāja Māra Ansāre no Igaunijas, Virgils Valentīnovičs no Lietuvas un *Laika/BL* lasītājiem labi pazīstamais Rolands Lappuķe - LR ĀM sevišķo uzdevumu vēstnieks diasporas

jautājumos. Tika demonstrēta BBC dokumentāla filma par Jesajas Berlina agrīnajiem muža gadiem. Un Jesajas Berlina Rīgas piemiņas lekciju angļu valodā nolasīja Dr. Vaira Viķe-Freiberga. Viņu mēs pazīstam un cienām arī par viņas ieguldījumu latvju dainu izpētē.

Un kas bija šī Eiropas mērogā nozīmīgā sarīkojuma sponsori? Pirmām kārtām - ak šausmas! - **Sorosa fonds Latvijā**... Un vēl arī Eiropas komisijas pārstāvība Latvijā, Kanadas un Lielbritānijas vēstniecība.

Rīgā dzimušais Jesaja Berlins bija viens no izcilākajiem XX gadsimta prātniekiem. Viņa vārda piesaiste pilsētai pie Daugavas Latvijas tēlam nāk tikai par labu. Tas nav pulgātais kosmopolitisms, tas ir rietumnieciskums, kas itin labi saskan ar tautiskumu. Arī ja te "iejaukts" briesmīgais Sorosa fonds!

Franks Gordons

Pats vainīgs vai vainīgs kāds cits?

Pagājušajā nedēļā Latviju apšalca ziņa, ka kārtējo reizi kāds ir uzkāpis Rīgas Vanšu tilta smailē, rāpjoties pa tā dēvētajām vantīm, kas rada stīgu instrumentam līdzīgo tilta paskatu. Šādi pārgalvīgi kāpēji pieredzēti arī citkārt, bet šoreiz viss beidzās traģiski. Sasniedzis zināmu augstumu, cilvēks no vantīm nolēca. Viņš atsitās pret trolejbusa vadiem un zemē nokrita jau miris.

Par pašnāvnieku zināms vienīgi tas, ka viņam bijis 20 gadu un viņš cietis no garīgās veselības problēmām. Taču sakarā ar jauneklā bojāeju radušies vairāki būtiski jautājumi, un par tiem šīs nedēļas komentārs.

Pirmais jautājums ir par to, kā varas iestādes reaģēja uz notikumu. Uzrāpšanās pa Vanšu tilta vantīm nav pāris minūšu jautājums. Brīdī, kad cilvēks bija sasniedzis lielu augstumu, notikuma vietā jau atradās Valsts Ugunsdzēsības un glābšanas dienesta (VUGD) pārstāvji. Viņi centās nelaimīgo kāpēju sasniegt ar izbidāmām kāpnēm, taču viņš jau bija uzkāpis pārāk augstu. No autopacēlāja tika nodrošināts kontakts ar pašnāvnieku, bet jauneklis atteicās ar glābējiem runāt. Radās doma, ka speciālists, kas prot novērst pašnāvību, varētu pats kāpt augstāk, bet tad vajadzēja tikt iekšā pa tilta durvīm, un - ak, tavu nelaimi! - vienīgais uzņēmuma „Rīgas tilti” pārstāvis, kuņģam bija durvju atslēga, atradās ārpus Rīgas un brīdī, kad ar viņu izdevās sazināties, jau bija par vēlu. Tad jau bija slēgts viss tilts, evakuēti ļaudis no automašīnām, kas atradās tur, kur vanšu kāpējs varētu krist. Portāls *Delfi.lv* ziņo, ka tā pārstāvis notikuma brīdī ir runājis pa tālruni ar VUGD pārstāvi un dzirdējis kādu saucam: „Izslēgt elektrību! Izslēgt elektrību!” Acimredzot runa bijusi par trolejbusa vadiem, taču velti. Jau

tūdaļ sākās saruna par to, kas ir vainīgs cilvēka nokavētajā glābšanā. Šobrīd, man rakstot, vēl neviena galva nav ripojusi, bet, šķiet, tas ir tikai laika jautājums.

Nākamais jautājums - kā cilvēkam izdevās uzrāpties tik augstu, cik augstu viņš tika. Pēc iepriekšējā gadījuma, kad kārtējais pārgalvī centās uzkāpt vantīs līdz pašai augšai, tās tika noklātas ar krāsu, kas teorētiski rada pārāk slidenu virsmu, lai kāds pie tām varētu pieķerties. Nesen krāsa pārbaudīta - tā vēsti attiecīgās amatpersonas - un nolemts, ka tai nekas nekā. Nu nākas kost pirkstos, jo acimredzot kaut kas šai krāsai kaitējis gan, ja jau cilvēks paguva uzrāpties visu ceļu līdz pat tilta smailē. Pagājušās sestdienas naktī tilta vantis tika pārklātas ar solidolu - smērvielu, ko izmanto velosipēdu ķēdes ielļošanai un tamlīdzīgām funkcijām. Uzstādītas jaunas barjēras, kas paredzētas, lai vantīm neviens vairs nespētu pieķlūt. Runāts arī par to, ka uz vantīm varētu uzmontēt riņķus vai cita veida ierīces, kas bloķētu kāpšanas iespēju. Tam gan būtu vajadzīga tilta inženieru un celtnieku atļauja (tilts būvēts samērā nesen - 1981. gadā), un šī komentāra rakstīšanas brīdī par to nekas vēl nebija lemts.

Ir vēl cits jautājums. Mūsdienās gandrīz vai katram cilvēkam pieder kāda ierīce, ar kuņģi var fiksēt audio un video materiālus notikuma brīdī. Tātad, kad pašnāvnieks sāka kāpt pa tilta vantīm, šo skatu, bez šaubām, „iemūžināja” vesels bars skatītāju. Protams, uz vietas bija arī profesionāli fotogrāfi un televīzijas operatori. Tajā pašā vakarā Latvijas televīzijas ziņu raidījumā *Panorāma* rādīja sižetu par notikumu, un bija redzams, gan kā cilvēks kāpj, gan arī kā viņš lec un krit. *Panorāmas* vadītāja brīdināja skatītājus, ka turpmāk redzamais varētu būt nepatīkams. Turklāt televīzija nerādīja cilvēku, kad

viņš jau bija nokritis un miris. Taču žurnālistu sabiedrībā tik un tā izraisījās diskusija, vai ir bijis ētiski vai neētiski to vispār rādīt.

Man nav ne mazāko šaubu, ka ētikas pārkāpuma te nebija. Brīdī, kad cilvēks lēca, notiekošais tapa fotografēts un filmēts. Profesionāls fotogrāfs vai operātors gluži intuitīvi objektīvu vērs tajā virzienā, kur kaut kas notiek. Turklāt, ja arī šie cilvēki, kā jau cilvēki, šai brīdī pārdzīvoja šoku, viņi noteikti izjuta arī savu tiesu profesionālā lepnuma par to, ka izdevies iemūžināt tik drāmatisku skatu. Ja jau materiāls nonāca televīzijā, varbūt žurnālisti pārunāja, vai nofiksēto rādīt un cik daudz rādīt, un vairākumā acimredzot bijušas balsis, kuņas atzina, ka tas, protams, ir jārada. Mūsdienā tīmekļa pasaulē informācija par notikumu vienā mirklī izzibēja pa visu Latviju, un noteikti ļoti daudz ļaužu tūlīt sāka meklēt foto vai video attēlus. Daudzos portālos vēl šobrīd ir redzami skati, kad jauneklis kāpj pa vantīm, kad viņš sēž uz vantīm (arī drāmatisks attēls, kuņģa ar viņu lidinās kāds putns). Ir attēli, kuņģos viņš jau lec. Runa te ir par pieprasījumu un piedāvājumu.

Amerikā televīzijas žurnālistikas studenti agrāk vai vēlāk visi sastopas ar bezgala cinisko jēdzienu *if it bleeds, it leads*, resp., ja attēla ir redzamas asinis, tad tas būs pirmais materiāls ziņu raidījumā. Padomāsim par to, ko mēs darām brīdī, kad aiz loga ir dzirdamas sirēnas. Būs cilvēki, kuņģi paliks sēžam un klusībā cerēs, ka nav noticis nekas briesmīgs, bet daudz vairāk tomēr būs to ļaužu, kuņģi skries pie loga skatīties, kas nu atkal noticis. Tā nav nejaušība, ka brīdī, kad uz lielceļa ir notikusi avarija, abos virzienos braucošie palēnina spēkratu gaitu, lai tā labi apskatītos, kas tur noticis. Ja deg kāda ēka, ļaudis pulcējas skatīties. Diemžēl tāda ir cilvēka daba - viņam nereti patīk skatīties drāmatiskus notikumus,

bieži vien nodomājot - cik labi, ka tur cietis kāds cits, nevis viņš pats.

Mūsdienās cilvēki ir redzējuši krietni daudz vairāk nekā nelaimīgu jauniešu, kas lec no tilta. Kaut vai attēlus par kaņķiem vai par bēdīgi slaveno 11. septembri. Neviens, kas to ir redzējis, nekad neaizmirsīs asinis stindzinošo skatu, kad lidmašīna vispirms ietriecas vienā, pēc tam otrā tornī. Izmisuši cilvēki lec pa logu no ļoti liela augstuma, lai nesadegtu. Jā, arī šie skati plosīja sirdi, taču es neatceros, ka toreiz būtu diskutēts, vai ir ētiski vai neētiski to rādīt. Televīzija it īpaši ir mainījusi veidu, kā cilvēki uztveļ ārpusauli. Vietnāmas kaņķis bija pirmais, kas saistīja plašu televīzijas uzmanību, sižetos bija redzama gan kaņķošana, gan kaņķošanas upuri. Toreiz, protams, tehnika nebija ne tuvu tik moderna kā patlaban, televīzijas žurnālisti izmantoja filmu, kas bija jāattīsta un jānosūta uz raidorganizāciju.

Mūsdienās viss ir citādi. Digtālais satelītu laikmets ļauj cilvēkiem visu ko skatīties „dzīvajā”. It īpaši tas kļuva redzams pirmā Irakas kaņķa laikā, kad ASV bruņotie spēki pieļāva tā dēvēto žurnālistu „iebetonēšanu” (*embedment*), lai viņi labāk varētu sekot notiekošajam. Pieļauju, ka neesmu vienīgais, kuņģis atceras pirmo kaņķa lidmašīnu uzlidojumu naktī, kad CNN žurnālists viesnīcas istabā slēpās zem galda un vēstīja par bombardēšanu. Savukārt otra Irakas kaņķa laikā cilvēki redzēja rupju nīrgāšanas par cietumniekiem, smagi ievainotus kaņķavīrus un civiliedzīvotājus, kā arī un it īpaši brīdī, kad Irakas diktātoram Šadamam Huseinam tika izpildīts nāves sods, viņu pakārot. Un atkal varu teikt - neatceros, ka toreiz būtu izraisījusies diskusija - vai tas ir ētiski vai neētiski.

Runa nav tikai par ziņu raidījumiem. Bērnu multfilmās jau tad, kad es biju bērns, nekas neierasts nebija kojota krišana no klints ar lielu blikšķi, kundze, kas kaķim krauj pa galvu ar cepešpannu vai slotu, kad kaķis cenšas notvert kanārijputniņu, „kaņķis” starp peli Džeriju un kaķi

Tomu u.tml. Kopš tā laika bērni ir skatījušies multfilmās par nindžām bruņurupučiem, un tajās arī nav īpaša maiguma. Populārajā raidījumā par Simpsoniem ir parodija par Tomu un Džeriju, kuņģa pele vienmēr kaķi apstrādā pat ļoti brutāli. Nemaz nerunāsim par video spēlēm, kuņģas mērķis ir nogalināt pēc iespējas lielāku skaitu „ienaidnieku”. Vardarbība apcerēta arī mūzikā, it īpaši tā dēvētajā repa žanrā. Ir kinofilmas, kuņģas asinis šķīst uz nebedu. Tā visa rezultātā gandrīz vai ikkatrs cilvēks jau bērnībā redz kādu, kas tiek nogalināts, vai kādu, kas ir beigts. Tas notrulina cilvēka attieksmi pret dzīves nežēlīgumu. Tieši tā arī teica kāds žurnālists, runājot par Vanšu tilta pašnāvnieka demonstrēšanu, - vai tā bijusi ētiska, - ja jau mūsdienās visi ir redzējuši kaņķu un tā brutālos rezultātus, kāpēc gan *kreņķēties* par viena cilvēka pašnāvību?

Protams, tas var izklausīties gana smagi un ciniski, bet tāda nu ir tā pasaule, kuņģa mēs dzīvojam. Nevajag uzbrukt žurnālistiem, kad viņi dara savu darbu, un ne vienmēr šis darbs ir patīkams. Ieskatieties jebkuņģā lielpilsētas laikrakstā, tur būs stāstīts, kas nošauts, kas šāvis, kas nodedzis, kas aizdedzinājis, kas nolaupīts, kas apzags. Var jau svētulīgi teikt, ka žurnālistika būtu daudz jaukāka, ja galvenokārt tiktu stāstīts par visu jauko, taču dzīves īstenība diemžēl tāda nav.

Pilnīgi noteikti gan jāizmeklē fakts, kā cilvēks bija nokļuvis pašā Vanšu tilta smailē. Labi, ka jau tagad tiks darīts viss iespējams, lai šādu traģēdiju novērstu nākotnē, bet jautājumā par to, kāpēc tiltam ir tikai viena atslēga un vajadzības brīdī tā atradās kaut kur tālumā, ir nepieciešama izmeklēšana un, ja vajadzīgs, vainīgo sodīšana. Garīgi neveselu cilvēku nevar nosodīt, un nevar arī nosodīt žurnālistus, kuņģi notikušo aprakstījuši. Bet, ja daļu problēmas ir radījuši pašvaldības nevēriba, tad to gan var nosodīt, un tas arī ir jādara.

Kārlis Streips

DVF valde informē, ka iepriekš pārdota tik maz bilešu, ka Jāņi šogad „Straumēnos” ir atcelti.

Taču Jāņi "Mūsmājās" tiks līgoti!

DVF valde atvainojas par sagādātajām neērtībām.

Par Minsteres deļotājiem

Pirms gada viņas uzstājās tikai trijātā: ar vienu vienīgu deju. Brunčus un padzeltējušas lina blūzes priekšnesumam tika atrastas Minsteres Latviešu centra pagrabā. Šovasar tā jau ir pieklājīga lieluma latviešu tautasdeju kopa ar žilbinoši baltiem kreklēm un jauniem tērpiem, kas tika iegūti ar Latviešu kopības Vācijā un Latviešu centra Minsterē atbalstu, - Minsteres latvieši sien deju kurpes nu jau arī ārpus Vācijas robežām.

Vēl nesen Minsteres Latviešu tautasdeju kopa atgriezās no sadraudzības koncerta Briselē. Jau jūlijā šie deļotāji vedīs dančus un latviešu deļotprieku uz Itālijas

ielām. No 11. līdz 15. jūlijam Padovas pilsētīnā notiek nu jau 49. *Europeade*. Pirmais sarikojums bija 1964. gadā Antverpenē. Tur uzstājās angļi, franči, holandieši un vācieši kopā ar ukraiņiem, dienvidslaviem un poļiem – ar tautām, kuŗas deļoja un dziedāja svešā zemē, nevis savējā. Tāpat kā Minsteres latvieši.

Minsteres tautasdeļu kopa tika izveidota negaidīti. Tas nebija gadiem ilgi kalts plāns. Nē, tā bija deļotgriba, kas nelika Inesei El Tavilai mieru, līdz viņa izlēma meklēt citus latviešus, kas ar viņu lēks polku – vieglo, trako, kluso. Katru svētdienu Inese El Tavila pulcina pārējos latviešus uz mēģinājumu.

Sarikojumā Briselē

Trīs sviedru un prieka pilnas stundas šiem 20 deļotmīļiem ir tīrais nieks. Pirms koncertiem viņi deļdē Minsteres Latviešu centra deļus pat ilgāk nekā trīs stundas. Savam priekam.

Lai financētu braucienu uz Itāliju, Minsteres Latviešu tautasdeļu kopa lūdz to finānciāli atbalstīt, pārskaitot naudu:

Lettische Gemeinschaft in Deutschland e.V.
Postbank Hannover (BLZ 250 100 30)
Konto-Nr. 113 737 301
Mērķis : tautasdeļas Minsterē

Inga Tawadrous

Andris Kārklīņš – *Andrés el Letón*

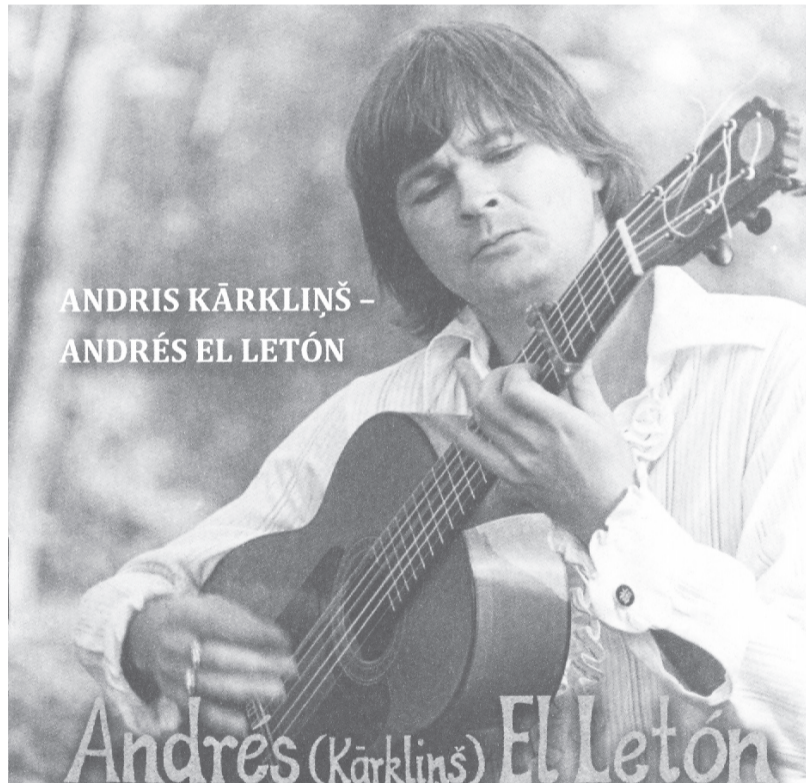
28.01.1942-26.03.2011.

Andris Kārklīņš dzimis Latvijā 1942. gada 28. janvārī Jelgavas novada Zaļeniekos. 1944. gadā viņš kopā ar ģimeni caur Vācijas bēgļu nometnēm izceļoja uz Ameriku.

Spāņu valodu, literatūru un flamenko ģitāras spēles mākslu Andris apguva Andalūzijā, Moronā un Malagā, kur sadraudzējās ar tādiem flamenko pasaulē pazīstamiem mūziķiem kā *Diego del Gaster*, *Paco del Gaster*, *Juan el Africano*, *Nino Almeria*, *Pepe Naranjo* u. c. Kaut arī A. Kārklīņa dzimtene ir flamenko mūziķiem tālā un nezināmā Latvijā, čigāni viņu uzskatīja par līdzvērtīgu mūziķi.

1967. gadā Spānijas flamenko meistari Kārklīņam piešķīra goda titulu – *Andrés el Letón*. Viņa tuvākais draugs un menedžeris bija profesors Māris Pone. *Andrés el Letón* bija viens no retajiem radošā flamenko atskatītājiem, kuŗš šo mākslu bagātināja ar vairākām variācijām un savām kompozīcijām. 20. gs. 70. gados A. Kārklīņš ar lieliem panākumiem koncertējis 30 valstīs visos sešos kontinentos, uzstājies slavenās koncertzālēs, izdevis vairākas skaņuplates un audio kasetes.

Pag. gs. 80. gados A. Kārklīņš komponējis daudz dziesmu, pārsvarā ar Latvijas dzejnieku O. Vācieša, I. Ziedoņa, M. Čaklā, V. Belševicas, L. Zamaičas, A. Čaka u. c. autoru tekstiem.

Jau vairāk nekā pirms 50 gadiem, 20. gs. 60. gados, A. Kārklīņš pievērsās rakstniecībai, viņš sarakstījis ap piecus tūkstošus haiku, ap 100 dzeļas darbu, divus vēsturiskus romānus, lugas, taču šie darbi līdz šim nav publicēti.

Andris Kārklīņš ir studējis antropoloģiju, daudz ceļojis, piedalījies pasaules apceļotāju ekspedīcijās, fotografējis. Līdz 20. gs. 90. gadiem A. Kārklīņa mītnes zeme ir bijusi gan ASV un

Spānija, gan Francija un Bavārija.

1993. gadā Andris Kārklīņš atgriezās dzimtenē, apprecējās, nopirka māju pie jūras, kuŗu pats vienmēr uzturēja kārtībā, uzaudzināja deļu un audzumeitu.

Andrim patika būt saimniekam. Viņš lepojās, ka var būt ne tikai izcils mākslinieks, bet spēj arī būvēt mājas, audzēt dārzeņus, brūvēt vīnu un skābēt kāpostus, gatavot gardas maltītes

utt. Andrim patika sports – maratons, bokss, daiļslidošana u. c.

Andris bija ļoti vispusīgs, azartisks un daudzšķautnains cilvēks. No viņa plūda tāds spēks un enerģija, ka šķita – tas nekad nebeigsies.

Kārklīņš aktīvi iesaistījās Latvijas kultūras un mākslas dzīvē – viņš aktīvi koncertēja gan Rīgā, gan citās Latvijas pilsētās. Kopā ar Andri ir mūzicējuši tādi mākslinieki kā Austrā Pumpure, Dzintars Beitāns, Nils Īle, Ilze Zariņa u. c. A. Kārklīņam bija arī skolnieki, kuŗiem viņš mācīja flamenko ģitarspēles mākslu.

Daudzus gadus A. Kārklīņš strādāja par ģīdu tūrisma un ceļojumu birojā *Impro*, palīdzēja izveidot ceļojumu programmas. Pats arī daudz ceļoja. 1999. gadā kopā ar kinorežisoru Ansi Ēpneru viņš apceļoja Meksiku, par ko Ēpners uzņēma filmu – video dienasgrāmatu „Meksikā kopā ar *Andrés el Letón*”. Viņš bija arī viens no ekspedīcijas „Saules vārti” dalībniekiem un, izmantojot vecas ugunsdzēsēju automašīnas, pārvarot šķēršļus un grūtības, apceļoja 12 Latīņamerikas valstis.

Kopā ar savu draugu un veļētāvu, režisoru Ansi Ēpneru Andris piedalījās vairākos Tautas maratonos Rīgā.

2011. gada 26. martā pēc smagas slimības aprāvās Andra Kārklīņa mūža ģājums. 1. aprīli

Andris Kārklīņš - *Andrés el Letón* tika guldīts zemes klēpī savā dzimtajā pusē Jelgavas novada Zaļenieku kapos blakus vectēvam.

Tekstu sagatavojusi
Andra Kārklīņa atraitne
Raimonda Kārklīņa

Federiko Garsija Lorķa

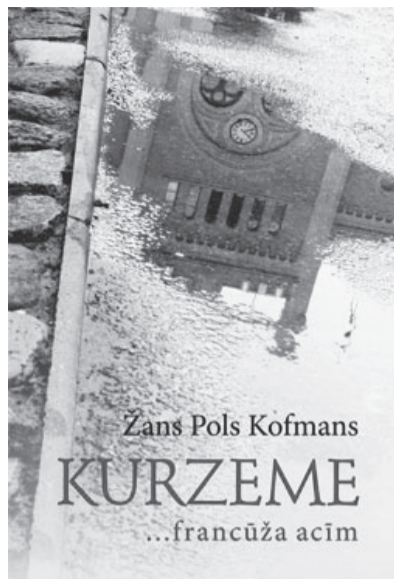
Un pēc tam

*Labirinti,
ko veido laiks,
pārvēršas pišļos.
Pāliek vienīgi tuksnesis.
Sirds,
alku avots,
pārvēršas pišļos.
Rītausmas maldī
un skūpstī
pārvēršas pišļos.
Pāliek vienīgi tuksnesis.
Viļņots tuksnesis.
(Atdzeļojis Knuts Skujenieks)*

Andrés el Letón mūzika izdota dubulttārtā ar nosaukumu „Pāvēli tai rokai, lai tā zied!” (Imants Ziedonis). To varat iegādāties, sazinoties ar *Laika* redakciju Rīgā vai ar izdeļēju Raimonu Kārklīņu: e-pasts: timba@inbox.lv, tālr. +371 29198921. Cena – Ls 7,- plus pasta izdeļumi Ls 3,-.

Mēs cittautieša skatījumā

Žans Pols Kofmans, *Kurzeme... francūža acīm, apgāds „Zvaigzne ABC”, 320 lpp.*

Rēklāmu nozares speciālisti uzņēmumiem, kas vēlas populārizēt savu ražojumu, reizēm iesaka tišām ielaist pa valodas kļūdai vai nepilnībai izplatāmā tekstā. Potenciālais preces patērētājs, vainu pamanījis, pievērsīs tekstam lielāku uzmanību, uzsitīs sev uz pleca par savu atjautību un, jo ticamāk, precī arī iegādāsies. Ikvienā cilvēkā iemīt kaut kas no kritiķa dvēseles: viņš jūtas labi, ja citā var atrast kādu trūkumu.

Par Kurzemi mūsu pašu latviešu autori sarakstījuši neskaitāmas grāmatas. Vēl tikai aizpērn pievērsu uzmanību Visvalža Lāča grāmatai *Kurzeme (1944 – 1945)*. Labākās, precīzākās grāmatas par Kurzemi, bez šaubām, uzrakstījis mūsu vai vismaz latviskajā kultūrvēstī uzauguši cilvēki. Bet, ja nu reiz par Kurzemi interesējies kāds franču rakstnieks un žurnālists un ielicis savus ceļojuma vērojumus grāmatā, šādas grāmatas latviskais tulkojums var ieintrigēt dažu labu latviešu lasītāju. Ko tad svešinieks mūsu zemītē un mūsu cilvēkos

būs saskatījis? Kā mūsu patiesos vaibstus būs sagrozījis? Lasītājs ar kritiķa dvēseli ne vienmēr par sagrozījumiem pukosies; viņš drīzāk jutīsies omulīgāk, jo pats jutīs, ka zina visu labāk.

Kad 1944. gadā dzimušais franču literāts Žans Pols Kofmans pag. gs. 60. gados dienējis armijā Kanadā, viņš iemilējies latviešu trimdinieku, bijušo kurzemnieku atvasē, 20 gadus vecajā Mārā. Kaut pazišanās novedusi līdz intīmām attiecībām, sakari abiem pārtrūkuši, francūzim atgriežoties dzimtenē. Atmiņas par Māru tomēr saglabājušās. Kad trīsdesmit gadus vēlāk kāds franču laikraksts nosūta Kofmanu komandējumā uz Latviju, lai viņš tur sagatavotu reportāžu par neatkarību atguvušo valsti, Kofmans izvēlas koncentrēties uz Kurzemi, jo tā bijusi viņa senās paziņas Māras dzimtā puse. Laikraksts bankrotē, un reportāža nekad netiek publicēta, bet laika gaitā mūsu autors to paplašina un padziļina, līdz 2009. gadā Francijā iznāk grāmata „*Courlande*”. Līdz Astras Skrābanes latviskajam tulkojumam bija jāpagaida tikai pāris gadu.

Kofmans apciemojis Liepāju, Sabiles vīna kalnu, no Usmas ezera pavēries uz Moricsalu, bijis Ventspilī, Blankenfeldes muižā, Jelgavā (ko viņš sauc par Mītavu), Talsos, Dundagā, Kolkasragā un lībiešu krastā. Zēl, ka nav iegriezies pašā Kurzemes sirdī, skaistulē Kuldīgā, kuŗas rātsnama fasāde „ar kājām gaisā” skatāma vienīgi attēlā uz grāmatas vāka. Kā rāda bibliogrāfija grāmatas beigās, visas priekšzināšanas par Kurzemi autors guvis no franču valodā iespēstiem avotiem. Latviešu valodas un dziļāku zināšanu trūkuma pēc viņu neietekmē dvēseles kņūdoņa, kā-

du izdzīvo latvietis, kad viņš dzied vai dzird dziedam „Kurzemīte, Dievzemīte, brīvas tautas auklētāj” vai „Pūt, vējiņi, dzen laiviņu, aizdzen mani Kurzemē!”. Kofmans tiešām skata Latviju francūža acīm. Piemēram, iegriezies Talsu lielveikala saldēto produktu nodaļā, viņš piefiksē kamambēru „Napoleons”, kas ražots Polijā.

Bet kur tās vietas, kuŗas lasot latvietis jutīsies zinīgāks un tāpēc pārāk par franču autoru? – Izteiktākās varbūt ir tās, kur francūzis lielāka efekta labad faktiski situāciju pārspilē. Jau 8. lappusē viņš apgalvo, ka Kurzemē pat mazākajā ciematā esot **vismaz** viena pils. Visvairāk izplatītie latviešu uzvārdi esot koku nosaukumi *Berzins, Klavins, Liepins* (mūsu diakritiskās zīmes francūzim par grūtību!). Vai tiešām mums tik daudz Kļaviņu? Vai tad daudz vairāk izplatītas nav topografiskas parādības nosaukums Kalniņš? Lielāku un mazāku vainu, kam „piesieties”, grāmatā ir daudz, bet jāpatur prātā, ka grāmatas virsrakstu var pārfrazēt uz „Kādu es, ārzemnieks, **saskatīju** Kurzemi”, nevis „Kāda ir Kurzeme”.

Pārspilējumiem un neattaisnojamiem vispārinājumiem pa vidu lasāmi daudzi visai trāpīgi un pieņemami vērojumi, piemēram:

Muzeografija ir kurzemnieku kaislība. Vispieticīgākajam ciematam, mazākajai pilij ir sava apskatāmo lietu telpa, bieži vien tā ir trūcīga, tajā sakrauti neticami priekšmeti. Visdīvainākais, ko esmu apskatījis, bija padomju laika pilna zāģu kolekcija, bagātīgs klāsts ar ziņām par šo padomisko priekšmetu, tā primitīvo veidolu – nesalauzamu un brutālu, kuŗā joprojām ir kaut kas

dīvaini biedējošs.

Neko neizsviest, par katru cenu, bez jebkādas diskriminācijas nodot tālāk, lai būtu pārliecība par savu eksistenci nākamajās paaudzēs. Vai šis bailes ir tādas valsts simptoms, kas taustās, rekonstruējot pagātni? (195.-196.)

Aizstāsim vārdu „kurzemnieku” citāta pirmajā teikumā ar „latviešu” un liksim ko pieticīgāku abu otrā teikuma sākuma superlatīvu vietā, un patiesībai nekāda pārestība nebūs nodarīta!

Vai ir grāmata kas tāds, kas latviešu lasītāju varētu apbēdināt? – Atkal tikai kā piemēru piedāvāju šādus trīs teikumus:

Es to vien daru, kā griežu muguru Baltijas jūrai, jo mani diez ko nepievelk šī skarbā un vienmēr nemierīgā jūra; manu uzmanību nesaista arī smilšainā plūdmale, kas sniedzas tik tālu, cik vien acis saredz. Velti es domāju par „Ziemeļu Vidusjūru”, Hanzas piedzīvojumu, - burvība neiedarbojas. Šī nepievilcīgā jūra izskatās noslēgta. (265.)

Jāpiebilst gan, ka šādu reakciju autorā radījusi uzturēšanās pie Kolkasraga aukstā dienā.

Žans Pols Kofmans visā grāmatā šķietas atspēkojam tūdaļ pēc titullapas iespiesto, kāda Renē Pio 1937. gadā rakstā „Latvijas portrets” uzieto teikumu: „Kurzeme šķiet esam klusa, kopš pasaules sākumiem idiliskam mieram lemta zeme, kur nekad nekas nav noticis.” Kofmans, Jelgavas pils nekropoles apciemojuma ierosināts, raksta par hercogu laikmetu un Kurzemes kolonijām. Neizdevās pamanīt neko par Kurzemes lomu Brīvības cīņu laikā, par Pagaidu valdības patveršanos uz Saratova, par Kalpaku. Toties pieklājīgā apjomā, kaut necik detalēti atspoguļoti Otrā pasaules kara

notikumi Kurzemes cietoksnī, ko Kofmans suac par Kurzemes katlu. Cauri daudzām nodaļām viņš meklē „Augšamcēļu”: tādā vārdā viņam, lūk, nosaukts cilvēks, kas nodarbojas ar kara vīru mirstīgo atlieku uzmeklēšanu bijušajos cīņu laukos un to pārbedīšanu kapsētās. Tomēr visvairāk autoru saista viss kurzemnieciskais, kam kāds sakars ar franču pasauli. Īpaši tuvs viņam ir fakts, ka Jelgavā kopā ar 300 citiem trimdiniekiem reiz mitis Napoleona padzītais karalis Luijs Astonpadsmitais.

Visu stāstījumu kopā satur un tam zināmā mērā jau daiļliteratūras statusu piešķir autora jaunības dienu draudzenes Māras tēls. Vērojot Kurzemes sievietes, viņš nopūlas viņās saskatīt senajos gados Kanadā iepazītās Māras vaibstus. Grāmatas izskaņā Kofmans pastāsta par jaunā gadsimteņa sākumā saņemtu vēstuli no Māras, ko viņa rakstījusi pēc kādas citas viņa grāmatas izlasīšanas: „Dārgais Zan Pol! Nezinu, vai Tu atceries mani, Kanadas Māru...” Vēstulē Māra atklāj:

„Man ir dēls un meita no pirmās laulības. Tad es apprecējos otrreiz ar kādu latviešu izcelsmes Detroitas amerikāni. Pēc neatkarības atgūšanas mēs izlēmām pārcelties uz Latviju. Tagad es dzīvoju mazā pilsētiņā Kurzemes vidienē. Drīz es kļūšu par vecmāmiņu.” (301.)

Kad autoru pēc vēstules izlasīšanas sāk tracināt apziņa, ka viņš iepriekšējās dekadas ceļojumā Māru, pašam to nezinot, varētu būt satīcis, iespējams – Talsos, tikai rūdītam lasītājam par šādu dokumentālā literatūrā iemānītu milas stāstu neielaviesies miklums acīs.

Eduards Silkalns

„tik skaisti ceļi izraudāti, izsmaidīti...”

Dzejniecei un literātūrzinātniecei Valdai Dreimanei būtu 80

Tad, kad Latvijā krāšņi sazied ceriņi, savu dzimšanas dienu svinētu dzejniece un literātūrzinātniece Valda Dreimane. Šogad tā būtu astoņdesmitā.

Valda Dreimane dzimusi Bolderājā 1932. gada 21. maijā Latvijas armijas virsnieka ģimenē, uzaugusi Biķernieku meža apkaimē. Mācījusies Rīgas 9. pamatskolā (1940-1944), bet 1944. gada 19. oktobrī māte ar divām meitām izlēma doties projām no Latvijas, Vācijā jau bija nonācis pie Opočkas ievainotais tēvs. Līdzī jaunā meitene paņēma smeldzi par aizbraukšanu, apjauta bailes un postu, kas ienācis dzimtajā zemē, „... tādās pirmās sāpes es sajutu uz kuģa, tad, kad cilvēki dziedāja „Dievs, svētī Latviju!” Vācijā pēc dažādiem pārbaudījumiem ģimene satikās. Pamatskolu Valda Dreimane pabeidza Cellē, mācības turpināja Volterdingenas tautskolā un Hanoveras latviešu ģimnazijā (1950).

1951. gada oktobrī ģimene izceļoja uz Ameriku, kur turpmākās dzīves gaitas aizritēja galvenokārt Bostonā – studējot un

strādājot. Valda Dreimane beigusi Hārvarda universitāti (1966), Minchenes universitāti, 1967. gadā ieguvusi doktores gradu par tezi „Bertolts Brechts un Kristofers Mārlovs”. Turpmākās dzīves gaitas ritēja pārdogos darbā – bijusi vācu valodas, īpaši dzejas un drāmas teorijas docētāja Velsleja kolledžā, Bostonas universitātes profesore (kopš 1969). Viņa bijusi Minsteres Latviešu ģimnazijas direktore un skolotāja (1989-1991), ilgus gadus arī lektore latviešu vasaras skolās un no metnēs ASV, Kanadā, Anglijā un Vācijā un skolotāja Beverinas un Gaņezera vasaras vidusskolā.

Otra Valdas Dreimanes personības šķautne ir literārā jaunrade – dzeja, recenzijas, raksti, ilgus gadus viņa bijusi dzejas nodaļas redaktore *Jaunajā Gaitā* (1962-1978). Amerikā Valda Dreimane nodibināja ģimeni, piedzima meita Zinta un dēls Nils, – tā ir vēl viena viņas personības šķautne. Viņa kļuva par Valdu Melngaili, tomēr dzejā palika tā pati Valda Dreimane. Dzejā klāt nāca jaunas nianses

un noskaņas. Valdai Dreimanei tuva bija mūzika (Vācijā mācījusies klavier spēlēt), viņa spēlējusi teātri Kārļa Veica teātra studijā. Protams, savu ietekmi atstājušas literāras sastapšanās, literāri vakari, personības (pati atzinusi, ka viņu ietekmējuši Elles ķēķa ļaudis, īpaši Tauns un Salīņš, vairāk ar Taunu sajutus radniecīgu pasaules izjūtu) un draugi.

Valdai Dreimanei jau 1960. gadā ar studentes vīzu kopā ar studiju biedru Andri Kadeģi kā pirmajiem gājputniem izdevās viesoties Latvijā; pieredzētais ienācis Pāvila Klāna dokumentālajā romānā „Rīga retour” (1961). Nākamā atgriešanās Latvijā notika 1971. gadā, bet vecāku „Veckalējus” Dunalkā, kur aizvadīta ne viena vien vasara, Valda Dreimane apciemoja tikai 1989. gadā – tur bija palikuši vienīgi māju pamati. „Šī nav māja, kuŗu tu meklēji, bet durvis/ir aizcirstas, logi par augstiem, un tu mācies elpot klusāk un klēpī salikt rokas/krustā”. Tomēr Latvijas vilinājums visu mūžu bija jo spēcīgš,

tā bija viņas realitāte un viņas dvēseles telpa.

Valda Dreimane nebija daudzrakstītāja, tomēr ar savām literārajām un literātūrzinātniskajām interesēm ir bagātinājusi latviešu rakstniecību, spilgti iekrāsojot savas paaudzes smeldzīgo pieredzi, ilgas un sapņus. Viņa debitēja 1961. gadā ar dzejoļu kopu *Jaunajā Gaitā*, pirmo reizi publiski ar dzejas lasījumiem uzstājās 1962. gadā Latviešu Jaunatnes svētkos Čikāgā. Pati atzinusi, ka dzejot sākusi Vācijā, bet 14 un 15 gadu vecumā tapušies dzejoļi kopā ar dienasgrāmatām iznīcināti pirms došanās uz Ameriku. Dzejniece un gleznotāja Maija Meirāne Valdu Dreimani nodēvējusi par latviešu trimdas sirds dzejnieci, par bēgļu meiteni no Rīgas un Dunalkas. Viesturs Vecgrāvis atzinis, ka viņu sugstējies dzejniece dvēseles redzīgums, atvērtība pasaulei: „Valda sevi izdzīvoja gan romantisko tiekšanos bezgalībā, gan romantisko cilvēka esības traģismu, gan romantiķu bijību, pietāti pret dabu, pret reālās dzīves skaistumu.”

Viņas dzeja sakopota krājumos „Ūdens raksti” (1970), „Kad bēgputni” (1978) un izlasē, kuŗā ir arī pirmpublicējumi, – „Tam neaizsargātam namam, kas sirds” (1993).

Valdas Dreimanes dzejai jau kopš pirmā krājuma iezīmīga ir spilgta un emocionāli spēcīga dabas klātesme, ar izteiktām dabas gleznām – ūdeņi (upe, ezers, lietus u.tml., Gauja, Lielupe, Salaca) – kā plūšana (arī dzīve kā plūdums), virzība, kustība, maiņa. Viņa sevi sajūt dabā. Koki runā, „kokam ir lapu sapņi” visu cauru ziemu, ūdeņi ir debesis, upes kā karogi plīvo, „mana sirds ir uzlikta uz šīs upes likumiem”, „ūdeņu rokās ir vislabāk”, patīk „turēties pie smilgām”. Dzejā izteikta gadalaiku līdzsābūšana cilvēka izjūtām, sajūtām, sava veids cikliskums – „pēc ziemas mēs izejam pavasari vārdā saukt”, „putni izdala pavasari”, „svinēt asteres – rudens”. Liriskais es cerīgi gaida katru jaunu dienu, būtisks ir katrs mirklis, jo tas veido dzīvi, dzīvošanu, būšanu. Ir vēlme uzaicināt vasaru savā istabā. Bet tepat līdzsābūšanai ritējumam ir arī ziema, sniegs, Ziemsvētku laiks, kas pilns klusuma.

(Turpinājums 8. lpp.)

Vai latvieši grib būt kultūras tauta?

Nesen pārlasot jaunāko *Latvju Tekstu Nr 7* laidieni, intervijā ar pazīstamo kinozinātnieci Valentīnu Freimani apstājos pie jau-

tājuma par kultūras lomu Latvijā padomju periodā. Piekriždama teiktajam, ka kultūras apmaiņa bijusi vienpusīga – tikai austrumu virzienā, zinātniece izsaka domu, ka viņasprāt „kultūra padomju laikā turpinājās. Tāpēc, ka cilvēki bija uzticīgi savai kultūrai. Ar padomju varu viss nav tik vienkārši. Politiskās sistēmas nekad nespēj kultūru pilnīgi piesavināties un identificēt ar ideoloģiju. Nebrīve ir smaga, bet tā vēl nav nāve. Kaut vai paradoksālā kārtā to, ka līdzās visam negatīvajam kultūrai bija arī savas privilēģijas – oficiālās kultūras pieejamība un materiālā drošība.”

Ja par iepriekšēikto varētu diskutēt, tad pret pēdējo domu gan katēgoriski iebilstu.

Nebrīve bija smaga tiem, kuri piedzīvoja savu ideālu – brīvas un neatkarīgas Latvijas saglabāšanu, beidzoties kara asinspiritij, - pilnīgu iznīcināšanu. Sapnis par savu, manu Latviju beidzās vai nu ar nāvi, vai neiedomājamu nežēlību nāves noietnēs. Taču šo fizisko nāves nojautu brīdi spēja lielā mērā mazināt paaudžu paaudzēs pārmanotā kultūra. Tai nebija nekādu privilēģiju nāves noietnē sargu acīs

un prātos. Saglabājušās dziesmas, nostāsti, kas radušies šajos necilvēcīgajos apstākļos ieslodzīto vidū. Ne tikai latvieša spīts, bet arī mierinājuma vārdi, ilgas, cerības. Te pat sastopami asi zobgalīgi raksturotāji vārdi par ciniskajiem un nekultūralajiem apstākļiem, kuŗu vienīgā kultūra bija vodkas pudele un sitiens ar laidī ieslodzītajam. Cik daudzas nozīmes, raksturotājiem mēs varam tai atrast.

Šodien „sockultūru” par visām varītēm mēģina iemānīt Latvijas cilvēkiem arī koncertdzīves projektu vadītāji. Vieniem tāda atgriešanās sirreālajā padomju istenībā ir kā eksotisks brīnums, citiem – apzināta cilvēku apziņas mērķtiecīga virzīšana „zaudētās paradīzes - PSRS” ideālu virzienā. Kā vieni, tā otri lieliski saprotas un izmanto saskaņotus manipulācijas paņēmienus. Tādi bija aprīlī LNSO piedāvātā programā **D. Šostakoviča „Svētku uvertūra”**, 1954. gadā sacerēta.

Tajā vēl pēc inerces saglabājies padomiskais, uzpūstais, iedomātais svētku mūzikas standarts, kas pats kļuva par standartu citiem tikpat tukšiem fanfarveida darbiem visā plašajā socmājā. Taču kādēļ gan neatskaņot to, ja jau mūsu pašu Jānis Ivanovs pag. gs. 40. gadu beigās nosvinēja ar savu „Svinīgo uvertūru”? Kā mācīja koncentrācijas noietnē sargi Sibīrijā: „Solis pa labi, solis pa kreisi – nāve!” Tā nu mūsu koncertu repertuārā skan padomju mūzika neproporcionāli

daudz. Varbūt pat pārāk daudz.

Varbūt šo kultūrpolitiku nosaka tikai finanču apsvērumi un politisks analfabētisms. Taču nē! Tā vien šķiet, ka tas ir vispārējās mūsdienu kultūras vidē izaudzis iepuvis un indīgs stāds, kas iekārto aizvien plašākus laukus. Asni barojas no vispārējā sabiedriskā dzīvē ievazātām pseudotradīcijām – alus svētkiem, krogu kultūras, primitīvi agresīvās fona mūzikas, kuŗa dārd mums visapkārt. Piedāvāts tiek tikai viens kultūras faktors – izklaide. Pārējais ir nevajadzīgs. („Solis pa labi, solis pa kreisi – nāve!”) Dionīskā izklaides dieva templī kļūst garlaicīgi, ja to neiztraucē Apolona piekritēju urķēšanās, nemiers un meklēšana. Bez tā kultūra sāktu savu novecošanās un stagnācijas gaitu.

Manis pieminētās pompozās „Svētku uvertūras” atskaņojums ir ne tikai acumirklis Aizspogulijā, bet daudziem viņu pagājušo sapņu attēls šodienā. Te droši vien varētu būt klātesošs profesionālisma faktors. Agrāk bieži atskaņotu mūziku ir vieglāk atskaņot. Jaunajai vēl nav intepretācijas tradīciju, tāpēc te ir risks izgāzties.

Lielajā gīldē 11. maijā savu koncertsezonu beidza LNSO, atskaņojot tradicionāli bieži spēlētus darbus: **Bēthovenu, Mendelsonu** (kamdēļ ar „z” – ja visos rakstos „s” - Mendelsons?) un kaut ko no krievu mūzikas. Dirģents Karels Marks Šišons ērti jutās ierastā, iespēlētā repertuārā. Tāpēc no Dionīsiņa puses viss

bija kā parasti. Egmonta uvertūra un Mendels(z?)ona vijolkoncerts skanēja, kā tam vajadzēja izklausīties laba simfoniskā orķestra atskaņojumā. Arī S. Prokofjeva baleta svītas „**Romeo un Džuljeta**” mūzika (spēlēja Rīgā kuŗo simtu reizi...) klausītājiem gaužām gāja pie sirds. Īpaši Mercurio „12 nāves soļi” atskaņojums bija tik traģisks, ka publika aiz sajūsmas pielēca kājās. *Berliner Filharmoniker* solists – vijolnieks Gijs Braunšteins piedēvās nospēlēja Kreislera Rečitātīvu un Skerco – parafrāzi par Paganīni Kaprisi. Vienīgais jaunums Rīgas tāvakara koncertā!

Kā aizsiesies, ar pamatīgu nokavēšanos nokļuva Spīķeŗu koncertzālē, tur jau bija izskanējuši Kristapa Pētersona *Eternal love*, grabulīgi tukšā, no modernām klišējām samontētā mūzika, O. Mesiāna „Pieci dziedājumi” – piecas milas dziesmas tikai pašam komponistam zināmā valodā (sanskrits? Kečua cilts?). Taču izdevās noklausīties Latvijas Radio kuŗa grupas un gaismu meistara Egila Kupča kopīgi veikto novitāti Rīgā – Lučano Berio (1925 – 2003) skaņdarbu *A – Ronne*, 1974. Autors darbu nosaucis „Radio dokuments” 8 aktieriem. Šajā reizē – astoņiem korīstiem, kuŗi kā vienumēr ar visu tika lieliski galā. Berio latviešu publikai ir mazāk zināms vārds. Taču 70. – 80. gadu Eiropā šis dažādo moderno paņēmīnu izmantotājs un aristokrāts, būdams tipisks tā laika itālietis,

dedzīgi ticēja komūnisma uzvarai arī katoliskajā Itālijā. Arī šajā „dokumentā” ir Marksa, Ņeņina un citu kreiso „filozofu” gudrības. Pa laimi, komponists tik pamatīgi izpreparējis tekstus, ka to jēga pilnīgi bija neitrālizēta un neizprotama. Tā rīkojās itāliešu katoļu komponisti Berio, Nono, Della-Pikola, Maderna un citi. Arī mūsu Gundars Pone. No marksisma gudrībām pāri palikuši ragi un nagi.

Kādā intervijā 2007. gadā ārpus Latvijas dzīvojošie, runājot par latviešu jaunatnes aktīvitātēm vai pasīvitātēm vienā otrā Ziemeļamerikas reģionā, minēja, ka no Latvijas iebraukušie jaunieši aktīvi iesaistoties latvisko norīšu kustībā, ja paredzams alus un dziedāšana. Lūk, vēlreiz jāatgriežas pie jau aizsāktās smagās temas par mūsdienu latviešu kultūras interesēm. Kādas tās ir, cik plašas, nacionāli un globāli integrētas apziņā? Kādi ir mūsu kritēriji, nākotnes priekšstati? Un te kārtējo reizi jāiebilst gudrajai kinozinātniecei Valentīnai Freimanei (kuŗa kopš 1990. gada dzīvo Vācijā), ka „politiskās sistēmas nekad nespēj kultūras dzīvi pilnīgi piesavināties”. Un kā vēl spēj! Mēs tagad izbaudām šīs sistēmas izaudzētos rūgtos augļus. Vai, baudot tos, mēs kādreiz kļūsim par istu kultūras tautu? Nevis alus dzeršanas čempioni vai no skaļās mūzikas apdulluši, bet gudri, lepni, patstāvīgi savā domā!

Pauls Dambis

AUSTRIM GRASIM SEPTINDESMIT!

Apāļu gadu skaitu sasniedzis viens no visplašāk pazīstamiem latviešu trimdas sabiedriskiem darbiniekiem - Austris Grasis. Tas, ka Austris ir kļuvis tikpat pazīstams arī Latvijā, norāda uz viņa daudzkrāsaino talantu un intelektu.

Vārds „daudzkrāsains” labi atspoguļo Austris, jo viņš ir pazīstams ne tikai kā baltu valodu filologs, bet arī kā mūzikants, dzejnieks, skolotājs, lektors, folklorists, sabiedriskais darbinieks, trešās atmodas darbinieks un ministru padomnieks.

Austris Grasis dzimis 1942. gada 1. jūnijā Aizputes apriņķa Rudbāržu pagastā. 1944. gada rudenī kopā ar vecākiem devies bēgļu gaitās uz Vāciju, kur nonāca bēgļu noietnēs Ingolštātē un vēlāk Mīnchenē. Tur tad arī pavadījis bērnības un jaunības gadus. Skolas gaitas Austris sāka 1949. gadā Ingolštates latviešu skolā, bet jau gadu vēlāk, sākoties izceļošanai uz aizjūras zemēm, latviešu skolas tika likvidētas un nākamās 11 gadus viņš mācījās vācu skolās. Pēdējo skolas gadu mācījies Mīnsteres Latviešu ģimnazijā (MLG), ko beidza 1962. gadā.

Studējis Mīnsteres, Mīnchenes un Upsalas universitātē, Austris paralēli mācījās pie profesores Veltas Rūķes-Draviņas baltu filoloģiju. 1972. gadā viņš ieguva filoloģijas kandidāta gradu baltu filoloģijā Stokholmas universitātē.

Austris strādājis par skolotāju

Foto: Kristaps Grasis

Austris Grasis

Zviedrijā, kā arī par latviešu valodas skolotāju Mīnsteres Latviešu ģimnazijā. Kopš 1972. gada 35 gadus bijis baltu valodu lektors (pēdējos gadus virslektors) Bonnas universitātes salīdzināmās valodniecības institūtā. Austris piedalījies daudzās zinātniskās konferencēs par latviešu valodas un folkloras jautājumiem Zviedrijā, Vācijā, Krievijā un Latvijā un, būdams vieslektors, lasījis lekcijas Latvijā un vairāku citu Eiropas zemju universitātēs.

Austris bija direktors Latviešu Tautas augstskolai ABRENE Francijā. 1989. gadā viņš tur organizēja plaša apmēra Latvijas

Tautas frontes (LTF) un Pasaules brīvo latviešu apvienības sanāksmi, kuŗai sekojošā preses konferencē Parīzē LTF toreizējais valdes priekšsēdis Pēteris Laķis pirmo reizi paziņoja presei, ka LTF nostāja turpmāk būs par pilnīgu Latvijas neatkarību. Atmosfērā laikā Austris bijis divu sasaukumu LTF domes loceklis. Viņa sabiedriskās gaitas pag. gs. 60. un 70. gados noritējušas ELJA (Eiropas Latviešu jaunatnes apvienība) ietvaros. Liels darbs tajā laikā ielikts trimdas latviešu jauniešu audzināšanā. Daudzkārt Austris strādājis par latviešu valodas un folkloras skolotāju bērnu un jauniešu noietnēs ASV,

Austrālijā, Vācijā, Francijā, Zviedrijā un Latvijā.

Daudzi, protams, Austris pazīst pēc viņa mūzikas. Sešdesmitajos gados viņš kopā ar brāli Uldi, Juri Kronbergu, Pāvilu Johansonu un Jāni Zālīti spēlēja pirmajā latviešu roka grupā *Saules brāļi*. 1968. gadā grupa sadalījās, un Austris kopā ar brāli Uldi turpināja mūzicēšanu kā visiem pazīstamie *Brāļi Graši*. *Brāļu Grašu* dziesma *Zeme, zeme, kas tā zeme* kļuva par vienu no atmodas laika populārākajām dziesmām. Kopā ar tautas mūzikas ansambli *Ķelnes prāģeri* Austris koncertējis arī ASV un Vācijā.

2000. gadā Austris iegādājās īpašumu Skaņkalnes pagastā, tieši uz Skaņkalna, - 1895. gadā celto lauku sētu *Ģenderti*. Mērķis ir izveidot latviešu kultūras centru, kur kopt un pilnīgot latviešu tradīcijas, gadskārtas un godus.

Kopš aiziešanas pensijā 2007. gadā, dzīvodams Latvijā, Austris strādājis par konsultantu un padomnieku un turpina savu skolotāja amatu: kopš 2009. gada viņš māca kultūras vēsturi un zviedru valodu Mazsalacas vidusskolā un vada folkloras pulciņu *Rāmsalaca*.

2010. gada 12. decembrī Austris Grasis salaulājās ar Ievu Freinbergu. Ieva ir Latvijas Televīzijas tradicionālās kultūras raidījuma *Klēts* veidotāja.

Austris ir arī Vācijas Daugavas Vanagu valdes loceklis. Šogad maijā beigās viņš Vācijas

DV mītnē Bērzainē referēja par savu jaunāko projektu - Skaņkalna institūtu. Skaņkalna institūts jauniešiem no ārpus Latvijas piedāvās iespēju turpat *Ģendertos*, Mazsalacā, padziļināt savas zināšanas par latviešu valodu, kultūru un vēsturi vienģadīgā kursā. Jaunajam institūtam būs nozīmīga loma latvietības stiprināšanā jauniešiem, kas nedzīvo tēvmē, tāpat kā to savulaik darīja Mīnsteres Sabiedriskais institūts.

Novēlēsim Austrim daudz laimes dzimšanas dienā un veiksmīgi turpināt savu daudzkrāsaino dzīvi un darbu latviešu kultūras un izglītības labā.

Aivars Sinka

**Lasiet
tīmeklī!**

ASV latviešu
laikraksta

LAIKS

mājaslapa

www.laiks.us

(Turpināts no 6. lpp.)

„tik skaisti ceļi izraudāti, izsmaidīti...”**Dzejniecei un literātūrzinātniecei Valdai Dreimanei būtu 80**

Un tad „sniegs kūst/putnu pēdās un pavasaris tik tuvu, ka tikai/jāpieliecas un jānoplūc”, dvēsele pēc ziemas sauc pavasari.

Dzejā izteikta laika kategorija, laika plūdums, piepildības vai, gluži pretēji, laika (dzīves) galīguma apjausma – es piederu naktij, „cik sen jau nakts mana daļa”. Ļoti spilgts ienācis *nakts* tēls – nakts dzīvo, noveco, nakts tēls sasaistās ar sapņa tēlu. Un šai diennakts daļai tuvinās milas lirika – „skumjas un dziļas ir naktij acīs”, „nakts ir maiga un bezgalīga”, „tev blakus gul nakts”.

Tāpat dzejā spēcīga ir sasaiste ar sev tuvajiem, emocionāli mātes nāve tiek pārdzīvota kā pa-

šas aiziešana – „Dievs ceļ dvēselei trepes”. Krājumā „Kad bēg putni” (1978) un izlasē „Tam neaizsargātam namam, kas sirds” (1993) izskan fatālākas un skaudrākas noskaņas, ar laiku nakts un tumsa sāk biedēt, jo „smagas ir nakts baltās rokas”. Te iezīmējas arī aizbraukšanas (kaŗa) temas smeldze („Melnī tauriņi ap pieaugušo galvām”), kas nepāriet un iegūlusi zemapziņā; ienāk atgriešanās tema, „tagad vēl izstaigāt laiku”, būtiskas arī sava laikmeta izjūtas. 1993. gadā Rīgā izdotajā izlasē dzeja kļuvusi „nakšņaina, smeldzes pilna un necaurredzami dziļa” (G. Saliņš).

Visas Valdas Dreimanes grā-

matas izdotas ar māsas Mairas Dreimanes-Reinbergas vāka zīmējumiem un grafisko ietēru. Valdas Dreimanes devums atzinīgi novērtēts ar Zinaidas Lazdas balvu (1979) un PBLA Kultūras fonda K. Barona prēmiju (1993). Līdzās dzejas publicējumiem, pārdarot darbam Valda Dreimane publicējusi literātūrkritiskus un literātūrteorētiskus rakstus un esejas latviešu un angļu valodā par Aspaziju, K. Baronu, A. Čaku, latviešu folkloru, arī par Vizmas Belševicas, Imanita Ziedoņa, Gunara Saliņa, Linarda Tauna, Baibas Bičoles, Astrīdes Ivaskas un citu literāro daiļradi.

Ja atmiņa mani neviļ, Valdu Dreimani sastapu Rīgā 1993. gadā latviešu trimdas dzejas zinātnāja, tagad Latvijas Universitātes Humānitaro zinātņu fakultātes emeritētā profesora Viestura Vecgrāvja doktora darba aizstāvēšanas brīdī. Otrreiz satikāmies „neklātienē” 2006. gadā, kad lielākoties ar dzejnieces un gleznotājas Maijas Meirānes pūlēm Rīgā tika izdots Valdas Dreimanes piemiņas rakstu krājums „Kad dzīvošu otru reizi”, kopumā ļoti personisks izdevums. Tajā ietverti raksti par Valdu Dreimani un viņas pašas raksti (par folkloru, par dzejniekiem, esejas un apceres par

dzeju), atmiņu zīmējumi, intervija, dzeja, pirmpublicējumi un atdzeja (angļu un vācu valodā pašas veikumā), vēstules, citu cilvēku atmiņas, piemiņas dzejoļi. Šis atceru krājums apliecināja, cik daudziem pāragrā Valdas Dreimanes aiziešana mūžībā 1994. gada 18. novembrī bijusi smeldzīga, zaudējot dvēseliski tuvu draugu, domubiedru, kollēģi.

*Putni izdala pavasari, un nakti palagi smaržo pēc meža un debess,
un ir atkal tik daudz logu,
pa kuriem izliekties tālu,
it kā lidojot, it kā pavasari izdalot.*

Ar sveicieniem visiem Valdas Dreimanes draugiem un tuviekiem viņas dzimšanas dienā

Inguna Daukste-Silasprōģe

1941. GADS

Mēs bērni, pusaudži toreiz laikam bijām diezgan politizēti. Par kariem mums bija jāinteresējas gribot negribot, jo ar tiem bija pilnas visas avīzes. Japāņi nemitīgi kaŗoja ar ķīniešiem, tad Pilsoņu kaŗš Spānijā. Gandrīz katrā laikraksta *Jaunākās Ziņas* numurā bija karšu par kaŗadarbībām Spānijā. Itālija uzbruka Abesinijai. Albāņu jaunais kaŗalpāris, bēgdami no itāliešiem, rada patvērumu Rīgā. Arī vairāki tūkstoši žīdu, bēgdami no Hitlera, rada patvērumu Latvijā. Mēs bijām neitrāla valsts. Bet cik ilgi vēl?

Krievija uzbruka Somijai, pēc tam arī Polijai, kad vācieši, toreizējie krievu draugi, to jau bija sakāvuši. Sākās Otrais pasaules kaŗš.

Nacisti, fašisti, komunisti, liecinieki – ko mēs par tiem zinājām? Vācieši, krievi – tos mēs zinājām, tie bija mūsu ienaidnieki no mūžseniem laikiem. Pret tiem arī mūsu tēvi bija kaŗojuši. Bet laikam jau tādi mazai valstij kā Latvija par savu ienaidnieku atklāti deklarēt kādu lielu valsti nebija prātīgi. “Ja sēdi stikla būdā, ar akmeņiem nemētājies.” Pēc tāda principa krievi 1940. gadā okupēja Latviju. Padomju Savienība, ne krievi? Tā tikai vārdu spēle. Tā pati krievu armija taču vien bija. Tagad var gudri spriedelēt par tiem laikiem, ne-

zinot toreizējos apstākļus. Ja jau kaŗot, tad vajadzēja agrāk iet somiem palīgā, turklāt visām Baltijas valstīm kopā, bet notika taču pretējais.

Var uzskatīt filmu **“Baiga vasara”** par naīvu, bet manuprāt tā ir vērtīga, pirmkārt, ar Masļenku traģēdijas parādīšanu, otrkārt, ar pēdējās Latvijas Ministru kabineta sēdes parādīšanu, kuŗā bija redzams toreizējais Latvijas bezizejas stāvoklis.

Tāds bija fons, un pat mēs, puikas, ne tik vien 1941., bet jau 1940. gadā labi zinājām, ka kaŗš starp krieviem un vāciešiem vairs ir tikai mēnešu, ne gadu jautājums, bet mums nebija ne jausmas par tuvojošos deportāciju. Tā bija negaidīta. Ko mēs toreiz zinājām par deportācijām 1919. gadā, par 6000 nobendētiem latviešiem sarkanā Pēteru Stučkas valdīšanas laikā?

Mēs, krietns bariņš puiku, gribēdami nopelnīt “reneriem” – sporta velosipēdiem, strādājām Daugavas krastā, labu gabalu no Jēkabpils, egļu baļķu mizošanā. Pusdienlaikā mēs, salīduši būdās, kas bija celtas no žāvēšanai saslītiem mizu tīteņiem, ēzdam sviestmaizes un dzerdami limonādi, spriedelējām par “tekošiem notikumiem”. Spriedām par drīzo kaŗu un par to, ko tad darīsim mēs. Un mums nebija šaubu – ja jau kaŗot, tad

vāciešu pusē (un tagad daudzi vēl brīnās par leģionu tapšanu). Nepilna gada krievu okupācijas jau pietika, lai savus mūžsenos ienaidniekus vāciešus mēs nu jau gaidītu kā atbrīvotājus. Mēs vēl bijām tālu no salīdzināšanas, ko simtgadu laikos mums bija nodarījuši vācieši un ko bija nodarījuši krievi. Vēl mēs bijām tālu no domām par simtiem parku, vāciešu iestādītu (tepat Jēkabpili zaļoja Kena un Hikšteina parki). Un pilis, vācu baronu celtas un dažādos laikos krievu izdemolētas (mums par kaunu, arī latviešu postītas). No tādām pārdomām mēs vēl bijām tālu. Mums pietika ar Baigo gadu. Mums pietika ar visa mums līdz šim svētā nonievāšanu. Mēs bijām uzvarētāju bērni, noskaņoti nacionālā garā.

Ģimnazijā darbojās pagrīdes organizācija. Viņiem – Viesturiešiem ir uzstādīts piemiņas akmens Ģimnazijas dārzā. Apvietināja skolotāju Pūpolu, skolniekus, Tarzieri, Knāviņu un vēl daudus. Tad notika lielā deportācija 14. jūnijā un Padomju Savienībā sākās kaŗš ar draugiem vāciešiem. Izsūtīja arī mūsu ģimeni. Ko bija darīt mana tēva brālim? Viņš pieteicās vāciešu dienestā. Izveda Kārļa Ozoliņa ģimeni. Vecākais dēls atbrauca no Rīgas un pieteicās vācu dienestā. Izveda Teodora Erman-

sona ģimeni, dēls atbrauca no Rīgas un arī pieteicās vācu dienestā. Tas pats notika ar Pāvuliņu ģimeni – mans draugs Aivars Pāvuliņš aizgāja dienēt pie vāciešiem. Un vēl un vēl – simti un tūkstoši! Un ko būtu darījis es, ja būtu izbēdzis? Un tagad kāds varētu apšaubīt manu izvēli? Vienalga ar ko kopā, kaut ar pašu velnu, ka tikai pret krieviem! Vienīgi tāds zināt negribētājs cilvēks kā žurnālists Streips un viņam līdzīgie var tagad viegties, skatoties uz vecajiem leģionāriem un arī uz vienu otru kādreiz izsūtīto, kas kopā ar leģionāriem iet pie Pieminekļa.

Atceroties 14. jūnija deportāciju, pieminot krievu nāves no metnēs nobendētos, tundra un taigā bojā gājušos izsūtītos, atceroties arī no krieviem uz rietumiem bēgošos, nevar nepieminēt arī tos, kuŗi krita kaŗā pret krieviem, nevar nepieminēt arī tos, vēl dzīvus palikušos, kuŗi kaŗoja pret krieviem. Tas viss, kas notika Baigajā gadā, tās mulķības, nodevības, aresti, visbeidzot deportācija bija taču iemesls

tam, kas notika vācu laikā, arī Latviešu leģiona organizēšana. Vēl un vēl jāatkārto, ka ar šodienas prātošanu nevar spriest par to laiku notikumiem. Vai šodienas paaudzes var iejusties toreizējās jaunatnes ādā? Lai Dievs nedod vēl kādai latviešu paaudzei izjust to izmisumu, to bezizeju, to naidu, ko nācās izjust manai paaudzei, gan GULAGā, gan tundra un taigā, gan tranšējās, granātu bedrēs un purvos bojā gājušos un tagad savam galam tuvu esošos.

Vai pienāks reiz laiks, kad kopā ies gan kaŗotāji, gan upuŗi? Kad mūsu tauta pasaulē tiks cienīta ne ciešanu, bet gan pretošanās, kaŗošanas dēļ, kā tas bija 1918. gadā? Bet tas viss taču ir mūsu pašu rokās. Katrai tautai ir sava vēsture un savi varoņi. Ar ziediem mums būtu pie Pieminekļa jāiet 14. jūnijā un 25. martā. Ar karogiem jāiet, atceroties kaŗavīrus, kas cīnījās arī izsūtīto dēļ.

I. Knaģis,
politiski represēts
1941. un 1949.gadā

Starptautiskais folkloras festivāls Baltica 2012

Šovasar no 5. līdz 9. jūlijam Latvijā notiek Starptautiskais folkloras festivāls *Baltica*. Tradicionālās kultūras jomā tie ir Baltijas valstīs plašākie un sabiedrībā populārākie svētki, kas ik gadu notiek vienā no Baltijas valstīm. Festivāla *Baltica* tradīcija Latvijā aizsākās 1988. gadā, pirmais festivāls notika 1987. gadā Lietuvā. Festivāla dalībnieki ir visu paaudžu pārstāvji, kuŗi darbojas folkloras kopās, tautas mūzikas grupās, ir amatnieki vai labi stāstnieki. Viņu vidū ir arī bērni un jaunieši.

Festivāla rīkotājs ir Kultūrizglītības un nemateriālā mantojuma centrs (www.knmc.gov.lv) un Latvijas Folkloras biedrība ([\[lorasbiedriba.lv\]\(http://lorasbiedriba.lv\)\) sadarbībā ar Kultūras ministriju, Rīgas, Madonas, Ikšķiles pašvaldību un citām Latvijas pašvaldībām.](http://www.folk-</p>
</div>
<div data-bbox=)

Plānojot un organizējot daudzveidīgas festivāla norises, rīkotāji ir domājuši arī par to, kā par tradicionālās kultūras vērtībām uzrunāt plašāku bērnu un jauniešu loku, tostarp ārvalstīs dzīvojošos latviešus.

Latvijas Folkloras biedrība un Kultūrizglītības un nemateriālā mantojuma centrs aicina ikvienu piedalīties konkursā „Latvijas novadu tradīcijas stāsta...”

Seko festivāla *Baltica 2012* sarīkojumu Rīgā, Ķekavā, Barkavā,

Cesvainē, Ērgļos, Koknesē, Ļaudonā un Madonā atspoguļojumam TV, radio un timekļa portālos → **piedalies → domā → zīmē vai raksti → sūti darbus līdz 2012. gada 28. septembrim** uz Kultūrizglītības un nemateriālā mantojuma centru www.knmc.gov.lv → **iegūsti** vērtīgas balvas un iespēju piedalīties tautas tradīciju apguves nometnē „Es mācos svinēt sava novada Ziemsvētkus!” Latgalē, Kurzemē, Vidzemē un Zemgalē → **esi savas tautas kultūras patriots!**

Vairāk informācijas par festivālu *Baltica 2012*, konkursu un nolikumu - www.folklorasbiedriba.lv

RADI UN DRAUGI
VIESNĪCA ★★ ★★
WWW.HOTELRADIUNDRAUGI.LV

MĀRSTAĻU IELA 3 | RĪGA LV1050 | LATVIJA | +371 6782 0200

LAIPNI LŪGTI RĪGĀ, ANGLIJAS DAUGAVAS VANAGU FONDA VIESNĪCĀ “RADI UN DRAUGI”!

Lai zem kājām nezūd pamats

Ar Križu un konsultāciju centra „Skalbes” direktori Inesi Ruku tikās Armīda Priedīte

Iespējams, daudzi pat nenojauš, ka Vecrīgā, netālu no Daugavas, atrodas nams, kur palīdzību sniedz cilvēkus uzklautos. Un labs vārds un sapratne reizēm ir labākās zāles. Augu diennakti šādu palīdzību var saņemt Kungu ielā 34. Pie tālruņa vienmēr dežūrē konsultants, kas uzklausa un nomierina. Dienā, iepriekš pierakstoties, var saņemt arī klātienē konsultāciju, tiekoties ar psihologu. Gan telefoniskās, gan personiskās sarunas ir anonimas, savs vārds nav jānosauc, un konfidencialitāte tiek garantēta.

Izveidot Latvijas iedzīvotājiem šādu krīzes centru domubiedru grupai radās pirms piecpadsmit gadiem. Galvenā iniciātores un dibinātāja bija Inta Dzelme, kas tolaik Amerikā studēja psiholoģiju. Iepazinusies ar īpašu palīdzības metodi krīzes situācijā nonākušiem cilvēkiem un atgriezies Latvijā, viņa meklēja iespējas šādu pakalpojumu nodrošināt arī te. Izveidojās sadarbība ar Latvijas Universitātes psiholoģijas nodaļu. Notika apmācības, kā runāt ar krīzes situācijā nonākušiem cilvēkiem. Palīdzēja skolotāji no Šveices. Palīgs iesaistījās Rīgas dome, piešķirot telpas Kungu ielā un palīdzot ar informācijas sniegšanu iedzīvotājiem.

Inese Ruka stāsta, ka Krīzes centrā pēc palīdzības vērsas cilvēki, kuriem ir problēmas attiecībā, problēmas ģimenē vai kuri zaudējuši tuviniekus. „Uz krīzes centru zvana cilvēki, kad jūtas vientuļi, kad nav ar ko parunāties un kopīgi risināt savu problēmu. Uz uzticības tālruni zvana arī cilvēki ar garīgās veselības traucējumiem. Cilvēki, kas jūtas vientuļi un nesaprasti. Arī tādi, kuriem ir maz iespēju iziet sabiedrībā, satikties ar cilvēkiem.”

Križu centra uzticības tālrunis zvana dienu un nakti. Gan *Lattelecom*, gan mobilā tālruņa līnijas daļēji ir bez maksas un daļēji – par maksu. Protams, centra vadība vēlētos atbalstu valsts līmenī, lai būtu nodrošinātas bezmaksas telefona sarunu līnijas. Atbalsts valsts līmenī Križu centrā līdz šim nav rast. Atsaucība neesot gūta arī no lielajām organizācijām. „Esam saņēmuši negatīvu, pat noraidīgu attieksmi, viņi neesot gatavi ziedot naudu Križu centrā,” stāsta Inese Ruka. „Protams, var jau saprast, ka Latvijā ir daudz nepieciešamību. Tiek organizētas kampaņas, lai vāktu ziedojumus slimniekiem bērniem un bērnu invalīdu vasaras nometnēm. Daudzi droši vien domā, ka latu ziedot ir vērtīgāk bērniem nekā kādai organizācijai. Protams, var runāt arī par pozitīviem piemēriem, esam saņēmuši palīdzību. Un paldies šiem cilvēkiem. Visvairāk izjūtam, ka mums nepietiek līdzekļu sadzīves priekšmetu iegādei. Vajadzētu jaunus datorus, jaunus divānus konsultantiem, kuri strādā naktīs. Vajadzētu arī ledusskapi. Tādas ikdienas nepieciešamības. Mēs strādājam diennakti, un tāpēc vajadzētu nodrošināt pietiekami komfortablu

vidi cilvēkiem, kas te strādā. Tā pašlaik ir mūsu lielākā problēma.”

Križu centrā līdz ar štata darbiniekiem strādā arī brīvprātīgie konsultanti – dažādu profesiju cilvēki, kas izgājuši apmācības kursu. Brīvprātīgajam konsultantam nav obligāti nepieciešama psihologa izglītība. „Pašlaik mums ir divdesmit brīvprātīgie konsultanti,” stāsta Inese Ruka. „Viņi nāk ļoti dažādā laikā. Ir, piemēram, tādi brīvprātīgie, kas nāk tikai vienu vai divas reizes mēnesī. Pamatdarbs viņiem ir citur. Ir brīvprātīgie, kas nāk reizi nedēļā. Un ir arī tādi, kas pēc kāda laika paliek pie mums strādāt pastāvīgi.”

Nesen Križu centrs „Skalbes” svinēja 15 gadu jubileju. Brīv-

Pirms pāris gadiem, Križu centrā nonākot nauda trūkmā, tā tālrunis bijis pieejams tikai no deviņiem rītā līdz desmitiem vakarā. „Tad arī sapratām, ka ir jārod iespēja, lai tālrunis cilvēkiem būtu pieejams visu diennakti. Un tagad var zvanīt gan dienā, gan naktī. Iespēju robežās mums palīdz Rīgas dome, daļu financējuma meklējam kā biedrība, no saviem līdzekļiem. Ir cilvēki, kuri mums ziedo. Par palīdzību esam visiem pateicīgi. Jo tad varam nodrošināt apmācību jaunajiem brīvprātīgajiem.”

Bieži uz Križu centru zvanot pensionāri, kuri nestrādā. Ja viņi paliek mājās vieni, tad nav ar ko parunāties. Zvanot arī bezdarbnieki. Tāpat arī jaunās mā-

Foto no Intas Rukas personiskā arhīva

Uzzinai

Biedrība „Skalbes” ir organizācija, kurā strādā gan algoti darbinieki, gan arī brīvprātīgie ar pieredzi un atbilstīgām zināšanām, lai sniegtu profesionālu palīdzību, atbalstu un informāciju cilvēkiem, kas ir nonākuši krīzes situācijā.

Mēs strādājam, jo mums ir pārliecība, ka cilvēkiem mūsu sniegtā palīdzība ir nepieciešama. Esam pārliecināti, ka mūsu darbība spēj ietekmēt tolerantākas un atvērtākas sabiedrības veidošanos. Turklāt mūsu darbs mums sniedz gandarījumu un jēgas apziņu, jo mums ir svarīgi, kā jūtas un dzīvo citi cilvēki.

Biedrība „Skalbes” pakāpeniski ir attīstījusies kopš 1997.

gada 17. aprīlī, kad sāka darboties sabiedriska organizācija Krīzes telefons. Tam paplašinot darbību, 1999. gadā tika dibināta nevalsts organizācija „Skalbes”, kas darbojas līdz šim brīdim. Biedrības ietvaros darbojas Križu un konsultāciju centrs „Skalbes”, kas ir galvenais pakalpojumu sniedzējs. 2005. gada decembrī biedrība ieguva sabiedriskā labuma organizācijas statusu, kas ziedotājiem ļauj gūt nodokļu atvieglojumus.

Biedrības mērķis ir stiprināt sabiedrības psiholoģisko labklājību un garīgo veselību, kā arī izpratni par cilvēktiesībām un humānismu un veicināt individa tiesības un iespējas saņemt atbilstīgu palīdzību krīzes situācijās.

prātīgajiem konsultantiem tad esot jautāts, kāda bijusi viņu motivācija iesaistīties šajā darbā un ko viņi no tā guvuši. Daži sacījuši, ka tas bijis pirmais solis profesionālā psihologa vai sociālā darbinieka dzīvē. Citi savukārt atbildējuši, ka tā bijusi iespēja apliecināt sevi. Galu galā ieguvējas ir abas puses – gan brīvprātīgie konsultanti, gan Križu centrs.

miņas, kad paliek ar bērniņu vienas un citi ģimenes locekļi aiziet uz darbu. Turklāt par savām problēmām vieglāk ir runāt, kad neviena nav klāt. Naktīs vairāk zvanot tad, ja problēmas saasinājušās. Arī cilvēki ar domām par pašnāvību. Naktīs problēmas vienmēr esot smagākas. Piecpadsmit gadu laikā, kopš darbojas Križu centrs, cilvēki nemainīgi visvairāk uztrau-

Foto: Ilmārs Znotiņš

Inese Ruka

coties par problēmām attiecībā.

Ir cilvēki, kuri zvana atkārtoti, stāsta Inese Ruka, viņus var pazīt pēc balss vai runas temata. Reizēm paši pasakot, ka zvana atkārtoti. „Pirms desmit gadiem, kad sāku te strādāt, vairāk zvanīja cilvēki, kam problēmas bija radušās pēkšņi. Pašlaik vairāk zvana tādi cilvēki, kuriem problēmas ir ieilgušas.”

Tā kā sarunas ir anonimas, kā var uzzināt, vai tās ir palīdzējušas? Izrādās, reizēm cilvēki piezvanot un pasakot paldies. Daži jau tūlīt, sarunas beigās, pateicas un piebilst, ka ir nomierinājušies. Pienāk arī pateicības ar e-pastu. „Tā ir ļoti, ļoti patīkama apziņa, ka mūsu darbs, mūsu sarunas kādam ir palīdzējušas,” saka Inese Ruka. Protams, gadās situācijas, kad problēmas ir ieilgušas un pat pēc otras, trešās sarunas uzlabojuma nav. „Tur jau mēs neko daudz nevaram izdarīt. Varam vienīgi atbalstīt, lai cilvēkam ir spēks meklēt tālāk kādu risinājumu. Mums zvana arī cilvēki ar kustību traucējumiem, kuri netiek ārā no mājām. Un viena telefon-saruna viņu nomāktībā neko nevar mainīt.”

Telefonsaruna Križu centrā ilgst kādu pusstundu, reizēm arī stundu un ilgāk. Diennakti mēdz būt 15 – 20 telefoniskas konsultācijas. Reizēm cilvēki piezvana, lai gūtu kādu informāciju, jo Križu centrā ir izveidota plaša datu bāze. Ļoti daudz zvanot lauku rajonu iedzīvotāji, jo viņiem saņemt palīdzību klātienē esot grūtāk, stāsta Inese Ruka. Jo sevišķi grūti tad, ja cilvēks nedzīvo lielā novada centrā. Lai aizbrauktu līdz pilsētai un atpakaļ, paiet visa diena un jāizdod daudz naudas. „Ja cilvēks pats nepasaka, no kurienes viņš zvana, mēs to nevaram zināt, tālrunā numuru neredzam. Ja cilvēks pats nekādu informāciju par sevi nesniedz, mēs nejaudājam.”

Centra darbiniekiem ir patīkami dzirdēt, kad cilvēks piezvana un pastāsta, ka, pirmo reizi zvanot, viņš domājis par pašnāvību, taču telefonsarunā ticis saprasts, tā sniegusi lielu atbalstu, un tagad viņš esot gatavs

meklēt citus variantus, kā dzīvot tālāk. „Pat ja šāds paldies ir tikai reizi pusgadā, mums tas nozīmē ļoti daudz. Tā ir reāla pateicība. Daži piezvana, citi paldies pasaka e-pastā.”

Inese Ruka stāsta, ka centra darbinieki tagad ejot pie klientiem arī uz mājām. Jo esot tādi cilvēki, kuriem *ir fobija* iziet no mājām, un tāpēc viņi ir darba nespējīgi. Viņi baidās no cilvēkiem. Tādiem zvanītājiem ir jāpalīdz rast kādu risinājumu, lai viņi varētu atgriezties pilnvērtīgā dzīvē.

Daudzi Centra darbinieki sākuši strādāt pie tālruņa par konsultantiem un, pēc studiju beigšanas ieguvuši atbilstīgu izglītību, tagad strādājot par psihologiem. „Ļoti vērtīgi, ka mēs esam ilgstoši kopā. Redzam, ka mums ir līdzīgi uzskati, līdzīgi mērķi. Varam labi sadarboties. Mums ir 11 psihologi, kas strādā klātienē un konsultē gan individuāli, gan vadot grupas. Aptuveni 30 cilvēki strādā pie tālruņa.”

Križu centrs „Skalbes” ir sociālā labuma organizācija, un, ziedojot tai, ziedotāji var saņemt nodokļu atlaides. „Taču ilgstošas tradīcijas, kad kāda organizācija vai atsevišķs cilvēks mums ziedotu, pagaidām nav. Nezin kāpēc tas tā ir izveidojies. Klātienē konsultācijas mēs sniedzam no projektu līdzekļiem. Iespēju robežās mums palīdz Rīgas dome.”

Uz Križu centru „Skalbes” cilvēki zvana dienu un nakti. Ierodas uz klātienē konsultācijām. Saņem uzmundrinošu vārdu, lai zem kājām nezustu pamats. Lai atkal būtu spars un dzīvesprieks. Taču Centrā pašam būtu ļoti nepieciešama finansiāla palīdzība. Iespēju robežās vienmēr palīdz Rīgas dome, bet vai atsaucīga nevarētu būt arī kāda bagāta organizācija vai firma? Vai arī kāds privāts ziedotājs? Križu centrā tas ļoti noderētu.

Križu un konsultāciju centrs „Skalbes”: Kungu iela 34, Rīga, LV – 1050, Latvija, mob.tāl. +371 26495426, tālr. +371 67222922, fakss: +371 67214720 e-pasts: inese@skalbes.lv

NOVADU ZIŅAS

Latvija, Vācija, Anglija un Amerika 95 gadu krustpunktā

Nesen 95. dzimšanas dienu sirsnīgā gaisotnē nosvinēja Latvijas patriote Alma LAPIŅA Krustpils pagastā. Viņas dzīves gājums ietverts Latvijas vēstures gadsimtā, kas ar radniecību starpniecību sazarojies ar latviešiem Lielbritānijā, Vācijā un Amerikā.

Ciemos pie jubilāres Almas Lapiņas pošos kopā ar Daugavas Vanagu Latvijā (DVL) valdes locekli Edīti Ortveinu un viņas „labo roku” Elvīru Zariņu. Abas vairākas reizes ciemojušās pie šīs dienas jubilāres... Drēgnajā laikā ir patīkami ienirt satiksmes autobusa omulīgajā siltumā. Brauciens pa Rīgas – Daugavpils gludo šoseju līdz pieturai „Leināni” aizrit nemanot. Vēl pāris minūšu gājiens pa grantēto lauku ceļu, un taka tikko nopļautā zālājā aizved līdz zaļās lapotnēs ieskautajai jubilāres Jānišu mājai. Mūsu ierašanos ar skaļu rējienu sveicina četrkājainais sargs Pipars. Smaidīdama pretī nāk pati saimniece un uzreiz tiek sirsnīgi sveikta lielajā mūža jubilejā. Bet pats pirmais apsveikums atceļojis ar gaisa pastu no Vācijas, no mīlās krustmeitas Aijas Ebdenes. „Viņa vienmēr mani atceras un ne tikai svētkos.” Drīz vien atnācis sūtījums no Amerikas, no klases un sola biedrenes Aijas Pakules, ar kuŗu kopā Alma Lapiņa mācīju-

Almu Lapiņu 95 gadu jubilejā sirsnīgi sveica DVL valdes locekle Edīte Ortveina (no labās), Elvīra Zariņa, kā arī kaimiņienes Aldona Careva, Regīna Āriņa un Leontīne Ozoliņa

sies Gostiņu pamatskolā. Skolas vairs nav, bet sirsnīgā draudzība palikusi. Draudzene vairākkārt ciemojusies Latvijā.

Ikdienas solis 95 gadu vecumā kļuvis rimtāks. Vienai dzīvojot lauku mājā, visi darbi pašai vien jāpārņem. Labi redzams, ka strādīgas rokas šeit lieti noderētu. Tāpēc ķeramies pie darba.

Virtuve ir jebkuŗas lauku mājas centrs – ar omulību raisītāju

pavardu ēdiena gatavošanai un siltuma uzturēšanai. Uz galda uzklāts lina galdauts. Edīte un Elvīra palīdz saimniecei sadāvinātās puķes kārtot vāzēs un likt galdā viešņu atnesto cienastu. Tik lielā jubilejā nu nekādi nevar iztikt bez tortes! Savukārt es ķeros pie plānvidū izbērtās saskaldītās bērza malkas sakraušanas. To atvedis kāds kungs no Klintaines. Iestājoties siltākam laikam, bie-

žāk gan tiek lietota elektriskā tējkanna. Tā kopīgā rosībā tiek sagatavots viss 95 gadu jubilejas svinēšanai nepieciešamais. Ar savu apsveikumu ieradusies arī kaimiņiene Aldona Careva. Starp kaimiņiem valdot vislabākā saskaņa. Viņus vienojot kopīgas bažas par ikgadējiem pavasara plūdiem, jo abas mājas atrodas tuvu divu upju – Daugavas un Aiviekstes satecei. Aldona rāda, ka ūdens applūdinājis mājas līdz griestiem. Tad viņi ar visiem lopiņiem evakuēti uz pagasta centru. Šogad gan pavasaris pagājis mierīgāk. Almas kundze piebilst, ka 1988. gada „briesmīgajos plūdus” viņas acu priekšā lielais ūdens ar lediem aizskalojis šķūni, arī kūti un malku. Tādējādi tēva celstās mājas pamati pavasara palos ir stipri cietuši. Viss mūžs nodzīvots „Jānišos”, kur kādreiz bijusi īsta lauku saimniecība ar mājlopiem un 10 hektariem zemes. Kopā ar abiem brāļiem Anna bijusi liela palīdzība lauku darbos. 1937. gadā viņu iesvētījis mācītājs Kārlis Skujiņš Krustpils ev. lut. baznīcā. Anna dziedājusi draudzes kori, piedalījies Dziesmu svētkos. Devusies peļņā uz Skanstīnīkiem, slaukusi govīs. Par Kārļa Ulmaņa laikiem Annas kundzei ir vislabākās atmiņas, jo prezidents lielu vērtību veltīja lauku uzplaukumam. Ierasto kārtību izjauca Latvijas okupācija. Cilvēki bija satraukti par savu nākotni. Padomju varas 1941. gada 14. jūnijā represijas skāra arī lauku ļaudis. Almas Lapiņas ģimenei šis posts gājis secen. Vācu laiks aizritējis pašas mājās. Brālis Pēteris iesaukts Latviešu leģionā, viņš karojis 15. divīzijā. Brālis neatgriezās, bija divies svešumā

un 1991. gadā Anglijā aizgājis mūžībā. Draugi gādājuši par pieminekļa uzlikšanu atdusas vietā. Paldies viņiem par to! Žēl, ka Pēteris nespēja atbraukt uz atgūto brīvo Latviju. Abi vecāki atdusas vietējos Grīvas kapos. Kaimiņi palīdz kopīgas sakopt.

Mūsu sarunas pārtrauc vēl divas jubilāres sveicējas – Regīna Āriņa un Leontīne Ozoliņa, arī no Krustpils pagasta. Tik kuplā pulkā sasparojamies kopīgi nodziedāt: „Augstu laimi, prieku no sirds vēlējam, / Lai zied rozes, lai zied nelķes tavā dzīves celiņā...” Regīnas sietais ķimeņu siers atgādināja, ka tuvojas Vasaras saulgrieži.

Elvīra Zariņa, izrādās, ir Aijas Ebdenes brālēna sieva. Bet Elvīras vīramāte Alma Zariņa kādreiz šuvusi kleitas šodienas jubilārei Almai Lapiņai. Arī Leontīne Ozoliņa piesakās, ka ir Aijas Ebdenes radniece, jo viņa ir otra brālēna sieva. Radniekiem pie kafijas tases bija daudz ko pārrunāt.

Sarunā ar Krustpils pagasta pārvaldes vadītāju Andru Munci uzzināju, ka pagasts Almai Lapiņai sniedzot visu iespējamo palīdzību. Tomēr ar dažām aizvien gaidot pavasari, jo Jānišu mājas ir zemā ieplakā un gandrīz ik gadu applūstot. Vai nevajadzētu padomāt par pārcelšanos uz pagasta centru, kur dzīves apstākļi ir ērtāki?

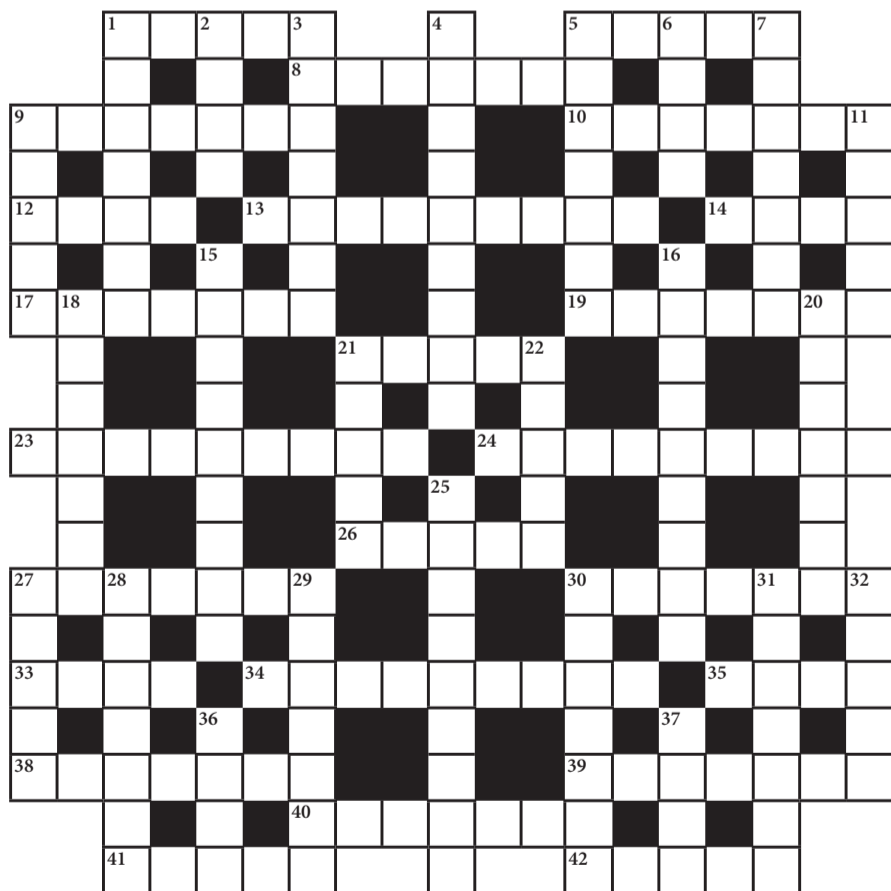
Alma Lapiņa ar laikrakstu Brīvā Latvija un Laiks starpniecību sūta vissirsnīgākos sveicienus un lielu „paldies” visiem labajiem cilvēkiem plašajā pasaulē, kuŗus viņai nācies sastapt savā dzīves ceļā un kuŗi viņu atcerējušies 95. dzimšanas dienā.

Valijas Berkinas teksts un foto

Atvainojamies par tehnisko kļūmi krustvārdu miklā nr. 23 un atkārtojam to vēlreiz.

Krustvārdu mikla

Sastādījis Kārlis Pētersons

Līmeniski. 1. Agrākā Lietuvas galvaspilsēta. 5. Apūdeņošanas kanālis Vidusāzijā. 8. Pilsneidots. 9. Svinīgs mielasts. 10. Apdzīvota vieta Daugavpils novadā. 12. Darba rati (*dsk.*). 13. Aizsprostojumi, ko ceļ ielu ciņu dalībnieki. 14. Sermuļu dzimtas dzīvnieki. 17. Kusnīgas plāksnes pie lidmašīnu spārnēm lidojuma sānsveres vadīšanai. 19. Preču zīme. 21. No putrainiem vai miltiem gatavots ēdiens. 23. Minerāls. 24. Pārvietošanās līdzeklis dažās austrumu zemēs.

26. Zodiaka zvaigznājs. 27. Kodoļīgi teicieni, kas izsaka galveno domu. 30. Dzelzceļa stacija posmā Rīga-Krustpils. 33. Franču fiziķis (1859-1906). 34. Grīdas paaugstinājums durvju ailā. 35. Neliels grauzējs. 38. Graudzāļu dzimtas lopbarības augs. 39. Apdzīvota vieta Tukuma novadā. 40. Skatuves mākslinieku brauciens viesizrādēs. 41. Apdzīvota vieta Aknīstes novadā. 42. Aina.

Stateniski. 1. Strinkšķināmais somu un karēļu mūzikas instru-

ments. 2. Dabiskas ūdensplūsmas. 3. Rotaslietas. 4. Indīgs zirneklis. 5. Elastīga mašīnu, aparātu detaļa. 6. Ceļš pilsētā. 7. Sūrstošas, ne visai stipras sāpes. 9. Baltijas novadpētnieks (1742-1823). 11. Krustziežu dzimtas augs. 15. Asteņu dzimtas augs, kuŗa saknes satur kaučuku. 16. Latviešu gleznotājs (1887-1977). 18. Novada centrs Latvijā. 20. Bruņinieku sacensības viduslaikos. 21. Vakcīnas. 22. Jūrmalas pilsētas daļa. 25. Apdzīvota vieta Smiltenes novadā. 27. Piedzīvojumi. 28. Valsts galvaspilsēta Viduseiropā. 29. Galda veļas piederums. 30. Dedzīgas. 31. Ezers Latgalē. 32. Apdzīvota vieta Saldus novadā. 36. Spožākā zvaigzne Liras zvaigznājā. 37. Apdzīvota vieta Ventpils novadā.

Krustvārdu miklas (BL Nr.22) atrisinājums Līmeniski. 1. Pingvīni.

4. Paganīni. 8. Talka. 9. Vag. 13. Abats. 14. Selga. 15. Apsēt. 18. Ainaži. 19. Osa. 21. Katete. 22. Stepe. 23. Bedre. 28. Nianse. 29. Ass. 31. Atvase. 32. Konts. 34. Pūkas. 36. Naski. 37. Sīgas. 38. Murgi. 39. Alimenti. 40. Farizeji. **Stateniski.** 1. Pastalas. 2. Vrakts. 3. Nakts. 5. Amata. 6. Asaka. 7. Ilgoties. 10. Sauna. 11. Alks. 12. Usnes. 16. Kibeles. 17. Skudras. 19. Opera. 20. Arbas. 24. Aneksija. 25. Kains. 26. Gausi. 27. Pelikāni. 30. Sīka. 33. Svīre. 34. Prast. 35. Skuba. 36. Nīgrī.

ZIŅAS ĪSUMĀ

Ogres Rotari klubā viesojās Kalmāras pilsētas (Zviedrija) Rotari kluba vadība, kas sniedz finansiālo atbalstu Madlienas bērnu dārzam „Taurenītis”, samaksājot ēdināšanas izdevumus mazturīgo ģimeņu bērniem. Savukārt Jumpravas bērnu dārzā „Zvaniņš” sagādātas attīstošas spēles, vingrošanas inventārs, mūzikas instrumenti, darbarīki bērniem, datori un citas ikdienas darbā vajadzīgas lietas.

Daugavpils universitātes Satversmes sapulces delegāti slēgtā balsojumā atkārtoti uz pieciem gadiem ievēlēja pašreizējo rektoru Dr. biol. Arvīdu Barševski. Viņš ir arī Latvijas Zinātņu akadēmijas korespondētājloceklis un Latvijas Rektoru padomes priekšsēdis. A. Barševska vārdā nosaukta jaunatklāta Spānijas dienvidos sastopamā skrejvaboļu dzimtas suga: *Platyderus barsevskisi* Anichtchenko, 2010.

Latgales Kultūrvēstures muzejā Rēzeknē 7. - 10. jūnijā notika Rožu svētki. Sadarbībā ar SIA „Latroze” no Siguldas varēja ne tikai apskatīt ap 100 dažādu šķirņu rozēs, bet arī iegādāties to stādus.

Limbažu novada delegācija apmeklēja Baltkrieviju, Luņiņecas rajonu, kur noslēdza sadarbības līgumu. Šīs aktivitātes veicināja marta beigās notikušais Baltkrievijas-Latvijas pilsētu forums Novopolockā. Limbažiem jau ir draugu pašvaldības Lietuvā, Zviedrijā, Vācijā, Norvēģijā un Polijā.

Kuldīgas Mārtiņsalā Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma profesionālā vidusskola rīkoja plēnēru „Ventas sapņu atspulgs skulptūrās”. Piedalījās 13 komandas no Rīgas, Liepājas, Cēsīm, Ogres, Cīruvas, Pelciem un Lietuvas - Panevėžas un Mažeikiem.

Valmierā 8. un 9. jūnijā jau 18. reizi norisinājās Valsts prezidenta balvas izcīņa vieglatlētikā. Atklāšanā Jāņa Daliņa stadionā piedalījās Valsts prezidents Andris Bērziņš. Pirmo reizi par Prezidenta kausu cīnījās Latvijas, Lietuvas un Igaunijas komandas.

Daugavpili 7. - 10. jūnijā notika pilsētas 737. gadskārtai veltītie Pilsētas svētki. Daugavpils domes vadība pilsētas kapstētās godināja bijušo pašvaldības vadītāju piemiņu, pilsētas centrālajā - Vienības laukumā notika deju studijas STOPTIME koncerts ar 17 darbības gados iestudētajiem labākajiem deju priekšnesumiem. Svētku laikā braukšana sabiedriskajā transportā bija par brīvu.

Izsiņas sagatavoja Valija Berkina

Marta Landmane

Tie Divi

Nolikuši nūjas zemē,
Viņi apsēdās uz gāzelīga sola,
Atelsās, pavērās mākoņos
Un atraisīja mēles.

Viens teica tā:

Auto ceļu apjozts,
Dzīvoju neziņā,
Kā bezlogu telpā,
Kā aita aplokā,
Kā pele notverta slazdā.
Ne dziļa elpa,
Ne vēja šalka,
Ne strazda balss.

Kur gaismai sākums? kur tumsai gals?

Šķiet, sēru maršu ceļš bazūnē, čigā,
Rībina bungas, vaimanā, ņirdz;
Šķiet, veseri cilā, skrūves skaita ---
Varbūt naglo šķirstu?

Ne salda vīna, bet sīva

Benzīna garša uz mēles...

Jūtu – drūpu, irstu,
Melnās dzelmēs nirstu,
Pamazām sliktu,
Zūdu mirstu...

Tā katru dienu:

Galvu slēpis delnās,

Krustcelēs nīkstu

Un gaidu, kad

Beigsies šī spēle?

Otrs teica tā:

Jā --- vientulība reizēm te tāda,
Ka sarunājos pats ar sevi.
Tomēr nesūdzos.
Nakti labi gulējis,
No rīta modrs pamostos.

Atveru logu, iztaisoju muguru,

Dziļi ievilku elpu –

Pēkšņi telpa virmot sāk:

Čellu čalošana

Vijoļu vīterošana

Balto taustiņu tēgošana.

Bezbedīgs vējš logā iemet līgavas

Buķetes un svaigas dzeltēnmaizes smaržu.

Apreibina!

Piemiedzis acis, redzu un dzirdu:

Kaut kur pie kādas baznīcas pulcējas liksmi

Kāzu viesi. Kaut kur kādā pilsētā bankas,

Rūpnīcas, veikali atdara durvis. Tirgus

Ēdnīcas notekā dūdina badīgi baloži,

Steidzas gājēji, klauz meiteņu smailie papēži.

Ceļā uz skolu priecīgi bērni čalo...

Un es manu --- manos miesas vados

Asins vietā brīvs aprīļa ūdens palo –

Bērzu sulas palo!

Vēl esmu ar vēju

Ar putnu

Ar auto ceļu rados

Vēl esmu dzīvs!

Atvainojamies!

Redakcija atvainojas dzejniecei Martai Landmanei par viņas dzejoļa kļūmīgo publicējumu (Nr. 22 tika publicēta tikai dzejoļa puse).

Piedodiet vainīgajam par šo pārpratumu!

Redakcija

Pateicība

Sirsniņu paldies saku Mārtiņa Ziverta dzīvesbiedrei Ilzei Zivertei Zviedrijā par *Brīvās Latvijas* abonementu jau divu gadu garumā. Kā savdabīgu svarīgāko norišu kopsavilkumu Latvijā un trimdā avīzi gaida un ar interesi lasa mana ģimene un draugi.

Cienā

Daina Ziemele Bauskā

Vai aizvadītā gada skaistākā grāmata jau ir jūsu grāmatplauktā?

Z. fon Fegezaka grāmatu „Senči un pēcteči” varat iegādāties Latvijas grāmattirdzniecības vietās, arī Okupācijas mūzeja grāmatu galdā.

Redakcija mīļuprāt jums šo grezno izdevumu izsūtīs pa pastu. Maksa, ieskaitot pasta izdevumus, uz ASV – USD 56,-, uz Eiropas valstīm – Euro 35,-.

Sazinieties ar redakciju; tālr. - +371 67326761, + 371 29439423, e-pasts: redakcija@laiks.us

P.S. Eduarda Silkalna recenziju par Z. fon Fegezaka grāmatu varat izlasīt mūsu laikraksta Nr.3, kā arī mājaslapas www.laiks.us sadaļā recenzijas.

Pēc gaŗa nodzīvotā mūŗa
starp gavilēm un bēdām
mūsu māte

VALIJA BĒRZIŅŠ, dzimusi OSĪTIS

Dzimusi Latvijā, Ikšķilē, 1916. gada 9. jūnijā,
mirusi Vācijā, Virzburgā, 2012. gada 1. jūnijā

Un, bieŗi aizmirsdama sevi,

Tu visu spēŗi atdot mums,

Kas tādu spēŗu Tev, māt, bija devis,

Mums paliks mūŗiŗis jautājums.

Mīļā piemiņā atvadās dēls Māŗtiņš, meita Lija un mazbērni

dēls Uŗis un Wilma

Radi Latvijā un ASV, kā arī draugi plašajā pasaulē

Izvadīšana 18. jūnijā plkst. 14.15 Würzburg (Virzburgā)
Hauptfriedhof kapos

SIA „MADONAS POLIGRAFISTIS”

ir pazīstama kā viena no

senākajām tipografijām Vidzemē.

Šodien esam kļuvuŗi par modernu plaŗa profila

tipografiju – drukājam avīzes, veidlapas, broŗuras, kalendārus.

Pēdējos gados īpaŗu uzmanību pievērŗam grāmatu raŗoŗanai

gan cietajos vākos, gan termolīmētām grāmatām mīkstajos

vākos.

Tipografija nodroŗina ar darbu Madonas pilsētas un tās rajona

70 iedzīvotājus. Mūsu galvenā prioritāte ir izpildīt to, kas

apsolīts klientam.

Esam gandarīti, ka varam sadarboties arī ar laikraksta

„Brīvā Latvija” redakciju!

Gaidīsim pasūtīnājumus arī no Jums!

Mūsu adrese: Saieta laukums 2a, Madona, LV-4801, Tālr. +371 64822742

e-pasts: pasutijumi@madpol.lv

Rīgas klientu birojs: K. Valdemāra iela 106/108, Rīga, LV-1013, Tālr. +371 67315026

e-pasts: madpolriga@madpol.lv

Brīvā Latvija

reklāmas cenas Latvijā

Cena - Ls 0,78 par cm²
ierāmējumā
Atlaides par reklāmas
publicēšanas bieŗumu:

- Atkāŗtojoj vienu un to paŗu reklāmu 2 reizes, paredzēta atlaide 10 % apmēŗā no parastās cenas.
- Atkāŗtojoj vienu un to paŗu reklāmu 3 reizes, - 15 % no parastās cenas.
- Atkāŗtojoj vienu un to paŗu reklāmu 4 reizes un vairāk, - 20 % no parastās cenas.
- PRIVĀTSLUDINĀJUMIEM: LS 0,39 par 1 cm² ierāmējumā.
- SĒRU SLUDINĀJUMS: LS 28,60

Pasta adrese:

Ausekļa iela 14 - 2

Rīga, LV - 1010

Tālrūnis + 371 67326761

Tālrakstis +371 67326784

Darba laiks:

Pirmdien – 9-17

Otrdien – 9-17

Piektdien – 9-15

BRĪVĀ LATVIJA

Latvijas reŗ. nr. 1144.

Rietumeiropas latvieŗu laikraksts,

iznāk sestdienās, 48 reizes gadā.

Izdevēji: *Brīvās Latvijas* izdevēju kopa (BLIK)

Redaktore: Ligita Kovtuna

Brīvā Latvija redakcija – Ausekļa iela 14-2,

Rīga, LV-1010

Tālr (redakcija) +371 67326761, +371 29439423,

Tālrakstis: +371 67326784.

e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv

Administrācija: Sarmīte Janovskis “Straumēni”,

Catthorpe Manor, Catthorpe, Leics.

LE17 6DF, England. Tālr. 01788823438, fakss

01788822441. Kārto visas sēru un citu sludinājumu maksas; pieņem rietumu abonementus,

izņemot Vācijas un Zviedrijas.

Pārstāvnīcība Anglijā:

Dz.Purmale, 34 Brook Road, Leicester LE5

2HE.

Tālr. 01162431322, fakss 01162433312.

e-pasts: dzidra.purmale@talktalk.net

Abonementa maksa, sākot ar

2010. gada 1. jūliju:

Lielbritānijā: 6 mēneŗiem GBP 60; 12 mēneŗiem

GBP 110. Samaksu ar ģeku, PO vai naudā (ierakstītā

sūtījumā) sūtīt laikraksta administrācijai (adresē

sk. augŗā), uz vārdu Brīvā Latvija. Maksājot Lielbritānijā par Latvijas gada abonementu GBP 40

Zviedrijā: 6 mēneŗi Kr 650.-; 12 mēneŗi Kr

1240.-. Naudas pārvedumi: Lettiska Hjālpkommittēn,

Brīvā Latvija (Wallingatan 34, 5 tr, S-111

24, Stockholm, Plusgri 11 47 46 - 1). Tālr. un fakss

08 - 214425.

Naudas pārvedumi Vācijā: 12 mēn. - 130 eiro;

6 mēn. - 70 eiro; 3 mēn. - 40 eiro; BL kōnts Lettische

Gemeinschaft, Salzmannstr. 152, 48159

Münster. Postbank Hamburg, BLZ 200 100 20,

kōnts 271 751 204. Adrese abonēŗanas jautājumiem:

Ivars Vēŗa, Mittelstr. 3, D-35415 Pohlheim,

tālr. +49 6004 2801, e-pasts: ivetra@web.de. Cita

informācija Nils Ebdens, Lettische Gemeinschaft in

Deutschland e. V., Frankfurter Str. 54, D-35440

Linden, tālr. +49 6403 940933, e-pasts: info@lk-v.de

Citās Eiropas zemēs: 6 mēneŗiem 70 eiro;

12 mēneŗiem 130 eiro. Naudas pārvedumi ar ģeku

uz Brīvā Latvija (adrese kā augŗā).

ASV un pārējās pasaules valstīs 6 mēneŗiem

USD 90.-, 12 mēneŗiem USD 170.-.

Latvijā: 6 mēneŗiem Ls 20, 12 mēneŗiem Ls 34.

Latvieŗu organizāciju un privātie sludinājumi

maksā €3 par 10 mm augŗtu viensleŗīgā platumā

aizņemtā telpā. Sēru sludinājumi (10,6 cm x 7

cm) €35. Zviedrijā - 500 kr.

Komerģiale sludinājumi €6 par 1 sleŗas cm.

Atlaides atkāŗtotām reklāmām.

Ar autora vārdu, iniciāļiem vai segvārdu parakstītos rakstos izteiktās domas nav katrā ziņā arī redakģijas domas. Par lidzstrādnieku honorāriem nepiecieŗama iepriekŗēja vienoŗanas. Par publikāģijās minēto faktu precizitāti atbild autors.

BRĪVĀ LATVIJA

Latvian Weekly Newspaper

published by the Latvian Publishers Association,

Ausekļa iela 14-2, Rīga, LV-1010, Latvia.

Iespīests: SIA Madonas Poligrafists

SPORTS

SPORTS

SPORTS

„Rīgas kausu” izcīņa

Tradicionālajā „Rīgas kausu” izcīņas vieglatlētikas sacensībās Daugavas stadionā plīvoja 14 valstu karogi. Šogad godalgas tika izcīnītas šķēpa mešanā vīriešiem un sievietēm, 100 m barjerskrējienā sievietēm, 100 m sprintā vīriešiem, tāllēkšanā sievietēm un lodes grūšanā vīriešiem. Latvijas vieglatlēti prata tikt tikai pie divām uzvarām. Skatītājiem vislielāko interesi izraisīja šķēpa mešanas sacensības, jo vēl bija iespējams izpildīt Londonas Olimpisko spēļu kvalifikācijas normu. Ceļazīme uz Londonu jau ir kabatā Madarai Palameikai, citām mūsu sportistēm par to vēl jāpacinās.

Rīgas Kausu ieguva **Madara Palameika**, sasniedzot sacensību rekordu – 61,45 m. Nenotika gaidītais Palameikas duelis ar lietuvieti Indru Jakubaiti. Dienvidu kaimiņu zemes sportiste nevienu mēģinājumā nespēja izvēlēties pareizo trajektoriju un palika piektajā vietā (54,47). Otrā vietā ierindojās Sintija Ozoliņa-Kovala ar 58,57 m tālu metienu. Līnas Mūzes rezultāts bija 56,54 m un ceturta vieta. Starp viņu un Kovalu „iespraucās” islandiete Hjalmisdortira – 58,47.

Kungu konkurencē svarīgo 80 m līniju centās aizsniegt divpadsmit šķēpraizī, tas izdevās tikai diviem. Ainārs Kovals sasniedza savu sezonas labāko rezultātu 81,15 m (2.vieta), taču Olimpisko spēļu A norma (82 m) palika neaizsniegta. Uzvarēja zviedrs Kims Ambs – 81,70 m. Vecmeistars Ēriks Rags ar 74,65 m tālu rai-

Madara Palameika

Māris Urtāns

dijumu izcīnīja sesto vietu, pārspējot mūsu jaunos šķēpmetējus – Štrobinderu, Išejevu, Sirmo.

Otrs Rīgas kausis tika lodes grūdejam **Mārim Urtānam** – 19,84 m. Ar rezultātu sezonas pirmajās sacensībās bija apmierināts sportists pats un viņa treneris Guntars Gailītis. „Pirms sacensībām rēķināju, ka būs labi, ja Māris pārsniegs 19,50 m atzīmi. 19,84 metri ir ļoti labi,” sacīja Gailītis.

Prezidenta balva – Latvijas vieglatlētiem

Šogad Prezidenta balvu izcīņa vieglatlētikā notika pēc citas for-

mulas. Iepriekš par Prezidenta balvām cīnījās Latvijas novadu komandas, šogad pirmo reizi notika Latvijas, Lietuvas un Igaunijas vienību sacensības. Sacensības ar savu klātbūtni pagodināja arī Valsts prezidents Andris Bērziņš.

Jāņa Daliņa stadionā Valmierā vislabāk veicās Latvijas vieglatlētiem. Viņi izcīnīja pirmo vietu ar 319 punktiem, atstājot aiz sevis Lietuvu ar 275 un Igauniju ar 228 punktiem. Prezidenta kausus par augstvērtīgākajiem rezultātiem saņēma **Polīna Jeļizarova** (3000 m šķēršļu skrējieni) un **Vadims Vasiļevskis** (šķēpa mešana).

Polīna Jeļizarova sasniedza valsts rekordu 3000 m šķēršļu skrējienā un izpildīja Londonas Olimpisko spēļu normatīvu – 9:33,53 (normatīvs ir 9:43). Līdzšinējais Latvijas rekords labots par 18 sekundēm. Latvijas rekordu Jeļizarova sasniedza arī maija beigās – 9:51,08, izpildot Eiropas meistarsacīkšu normatīvu. Jeļizarova kļuvusi par 13. Latvijas vieglatlēti, kas izpildījusi Londonas olimpisko spēļu A normatīvu.

Pirms tam Latvijas rekords piederēja Innai Poluškinai, kas 2008. gadā šo distanci veica par 0,48 sekundēm lēnāk. Toreiz tieši šis rezultāts ļāva Poluškinai kvalificēties Pekinas Olimpiādei, kurā viņa ierindojās 45.vietā starp 47 finišējušām dalībniecēm.

Uzvaras guva Jeļena Prokopčuka 5000 m – 15:51,74., Aiga Grabuste tāllēkšanā – 6,63 m, Staņislavs Olijars 110 m barjerskrējienā – 13,84, Mareks Ārents kārtslēc-

šanā – 5,40 m, Igors Sokolovs ve-seļa mešanā – 78,21, Elvijs Mīsāns tāllēkšanā – 7,89, Māris Urtāns lodes grūšanā – 19,43.

Šķēpa mešanā dāmām labākā bija Madara Palameika – 60,55 m. Diemžēl ne Sintai Ozoliņai-Kovalai (59,67), ne Līnai Mūzei (57,79) neizdevās izpildīt olimpisko A normatīvu.

Vadims Vasiļevskis sasniedza sezonas labāko rezultātu – 86,50 m. Pārējo mūsu šķēpraizī rezultāti ir sliktāki: Ainārs Kovals – 76,42, Ēriks Rags – 74,48.

Latvijas soļotāja **Agnese Pastare** Lietuvas pilsētā Alītā Starptautiskās Vieglatlētikas federācijas (IAAF) *European Race Walking Meeting* serijs sacensībās 20 km distancē izpildīja šī gada Londonas olimpisko spēļu A normatīvu. Pastare distanci veica stundā 32 minūtēs un 49 sekundēs, kas ir sportistes šīs sezonas personiskais rekords. Pastare par 41 sekundi apsteidza Olimpiādas A normatīvu – 1:33:30.

Latvijas šķēpmetējs **Vadims Vasiļevskis** un tāllēcēja **Ineta Radēviča** Dimanta līgas posma sacensībās Oslo savās disciplīnās ieņēma sesto vietu. Vasiļevskim šķēpa mešanā izdevās tikai pirmie divi raidījumi, kuŗi bija 72,84 un 80,96 m tāli. Par uzvarētāju kļuva Čehijas sportists Viteslavs Veselījs – 88,11 m. Tas ir jauns sezonas labākais rezultāts.

Ineta Radēviča tāllēkšanā trešajā mēģinājumā sasniedza 6,64 m. Citos mēģinājumos viņa aiz-

Polina Jeļizarova

lēca 6,41, 6,23, 6,32 un 6,11 m. Par uzvarētāju kļuva Olga Kučerenko – 6,96 m.

Dmitrijs Jurkēvičs 1500 m distancē izcīnīja piekto vietu – 3:38,68. Tas bija viņa labākais rezultāts šajā sezonā.

Armrestlings

Eiropas meistarsacīkstēs armrestlingā (roku divcīņā) Polijā, Gdaņskā, Latvijas sportisti izcīnīja trīs godalgas. Par Eiropas čempionu cīņā ar kreiso roku svara katēgorijā līdz 90 kg kļuva **Raimonds Antonovičs**. Ar labo roku viņš ieguva 10. vietu. Dāmu konkurencē svara katēgorijā virs 80 kg cīņā ar labo roku otro vietu izcīnīja **Žanna Čingule**, ar kreiso – trešo vietu.

Trīs sportisti izcīnīja sesto vietu – junioriem Dāvids Šperliņš (līdz 60kg) ar kreiso roku, Maksims Maksimovs (virs 80 kg) un Jānis Juchņevičs starp invalīdiem ar labo roku (līdz 90 kg).

P. Karlsons

PAZIŅOJUMI

ANGLIJA

DVF Koventrijas nodaļa 17. jūnijā plkst. 15 „Mūsmājas” sa-sauc **Ārkārtēju pilnu biedru sapulci** ar darba kārtību:

1. Sapulces atklāšana un vadības vēlēšana

2. Valdes priekšsēža ziņojums

3. Mūsmājas finanses un Mūsmājas slēgšana

4. Dažādi jautājumi un priekšlikumi

Ja plkst. 15 nebūs ieradies vajadzīgais skaits biedru, plkst.15.30 sapulce būs tiesīga lemt neatkarīgi no ieradušos biedru skaita. Nod. valde.

Daugavas Vanagu Fonda Koventrijas nodaļa savā ipašumā “Mūsmājas” rīko Jāņu sagaidīšanu.

Piektdienas - **22. jūnija** vakarā sadraudzība pie latviešu alus.

Sestdien, **23. jūnijā**, plkst. 19 tradicionālā Jāņu ieligošana pie ugunskura. “Bērzu Strazdu” un “Ockn Dough” jautrā mūzika. Pilna bufete. Desiņas ar kāpostiem. Pirāgi. Ieeja £ 10.00 Pensionāriem £ 5.00 Teltis un ritenmājas £ 5.00 Bērniem līdz 14 gadiem ieeja brīva.

Notinghamas DVF nodaļas namā, 1a Standhill Road, Carlton, Nottingham, NG4 1JL, tālr. 0115 987 8599:

Līgo vakars ar groziņiem ceturtdien, **21. jūnijā**, plkst. 19.

DIEVKALPOJUMI

Londonā, St. James's Church, Piccadilly, W1J 9LL, svētdien, **17. jūnijā**, plkst. 15 Oikūmenisks Aizvesto piemiņas dienas dievkalpojums. Sprediķo Revd. Lucy Winkett. Dievkalpojumu rīko Baltiešu padome.

LĪDSAS DRAUDZE, māc. G. Putce

Līdsā, Sv. Lūkas baznīcā, 9 Alma Rd., LS6 2AH, svētdien, **17. jūnijā**, plkst. 14 dievkalpojums un Aizvesto piemiņas atcere.

Līdsā, LS16 6AH, Lawnswood kapsētas kapličā, svētdien, **22. jūlijā**, plkst. 14 Kapu svētku dievkalpojums.

ZIEMEĻANGLIJAS-BRADFORDAS DRAUDZE, māc. G. Putce

Bradfordā, Vācu baznīcā, 29 Great Horton Rd., BD7 1AA, svētdien, **17. jūnijā**, plkst.10.30 dievkalpojums un Aizvesto piemiņas atcere. Svētdien, **8. jūlijā**, plkst. 14 Kapu svētku dievkalpojums Nab Wood kapsētā

MANČESTERAS DRAUDZE, māc. G. Putce

Voringtonā, WAI IXG, Market Gate, Holy Trinity Church, svētdien, **1. jūlijā**, plkst. 20 dievkalpojums ar dievgaldu.

Boltonā, BL1 5BU, Heaton kapsētā, sestdien, **7. jūlijā**, plkst. 13 ziedu nolikšana un svētbrīdis kapsētā.

VĀCIJA

Visām māmiņām un tētiem, kuŗi dzīvo Bonnas un Ņelnes

apkārtnē! 23. jūnijā ap plkst. 17 Bonnā, baltiešu centrā Annabergera (Annaberger Str. 400) pirms lielajām Jāņu svinībām Bonnas latviešu skoliņa piedāvā atklāto nodarbību. Pārrunāsim Jāņu tradīcijas, ticējumus, pisim vainagus, dziedāsim, iesim rotaļās un iemācīsimies kādu senu rokdarbu.

Būs arī jaunākā informācija par nākamā mācību gada plāniem. Visus mīļi gaidīsim!

Minchenes Latviešu luterāņu draudzē, Svētā Gara baznīcā (Heiliggeistkirche, Hugo Troendle Str. 53, München-Moosach) svētdien, **17. jūnijā**, plkst. 16.30 dievkalpojums. Dievkalpojumu vadīs mācītāja Dr. Ilze Ņezbere, pēc dievkalpojuma sadraudzības stunda. Mīļi aicināti latvieši un vācu draugi no tuvienes un tālienes.

Oldenburgā, Ohmstedes baznīcas draudzes namā, Butjadinger Str. 59, **17. jūnijā** plkst. 11 Aizvesto piemiņas dienas dievkalpojums. Kalpo diak. L. Urdze, pie ērģelēm Dr. A. Rosenbergs. Pēc dievkalpojuma kafijas galds.

Frankfurtē, Sv. Mateja baznīcas draudzes namā “Brentanohaus”, Brentano ielā 23, svētdien, **17. jūnijā**, plkst. 14 paredzēts dievkalpojums. Archib. Elmārs E. Rozītis. Sekos draudzes vakars ar tējas galdu.

Štutgartē, Vecās Pils kapellā, Schlosskirche, Am Schillerplatz, svētdien, **1. jūlijā**, plkst. 15 pare-

dzēts dievkalpojums latviešu un vācu valodā. Archibīskaps Elmārs E. Rozītis. Sekos draudzes vakars ar kafiju senās sakristejas telpās.

Berlīnē, Paula Gerharda baznīcā (Paul-Gerhardt-Kirche), Wisbyer Str. 7, 10439, Berlin, svētdien, **17. jūnijā**, plkst. **14**. Kalpos mācītājs Tālis Rēdmanis, pie ērģelēm Agita Rando. Pēc dievkalpojuma baznīcas sānu

jomā kafijas galds ar līdz atnes-tiem cienasta groziņiem.

ZVIEDRIJA

Jāņu tirdziņš Stokholmā, Wallingatan 34, 5 tr., notiks **17. jūnijā**. Sākums plkst. 12.30. ZLA valde.

Mazo bērnu nometne (3-4 g), Ēlandē, Sandbijā, **23. - 31. jūlijs**. Pieteikties pie Zanes Zaļkalnes, tālr. 070 63 22 006, zane.zalkalns@tele2.se.

